

3. ПОДАЦИ О ВОЗУ

Врста вуче, серијски број вучне јединице, релација	Додатна вучна возила, серијски број вучне јединице, функција код воза, релација	Врста и број кола / моторне гарнитуре	Маса воза [t]	Дужина воза [m]	Кочење		Максимална брзина воза [km/h]
					Врста	Процент [%]	

4. ПОСЕБНЕ НАПОМЕНЕ

--

М. П.

ПОТПИС

На основу члана 83. став 4. Закона о жељезницама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/17, 28/17 и 100/17) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16), министар саобраћаја и веза д о н о с и

П Р А В И Л Н И К**О СТРУЧНОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ РАДНИКА КОЈИ НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВУЈУ У ВРШЕЊУ ЖЕЉЕЗНИЧКОГ
САОБРАЋАЈА - 646**

ГЛАВА I

ОПШТИ ДИО

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником прописују се стручна спрема за обављање послова непосредно у вези са уредношћу и безбједношћу жељезничког саобраћаја, потребни услови и могући начини за оспособљавање кандидата за радна мјеста радника који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја, програм стручног оспособљавања кандидата, услови и начин провјере теоретске оспособљености, услови и начин практичног оспособљавања и провјере практичне оспособљености, приправнички стаж и стручни испит, стручно усавршавање и провјера стручне оспособљености.

Подручје примјене

Члан 2.

(1) Овај правилник примјењује се на запослене у жељезницама Републике Српске.

(2) Одредбе овог правилника примјењују се на:

- 1) раднике који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја – радници извршне службе,
- 2) раднике који учествују у изради и тумачењу саобраћајно-техничких прописа,
- 3) раднике који раде на оспособљавању стручних кадрова који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја,
- 4) раднике који раде на организацији, надзору над радом и извршењем послова по прописима на основу којих се организује и регулише жељезнички саобраћај у саобраћајно-транспортној дјелатности, дјелатности вуче и вучних средстава, дјелатности одржавања и грађења пруге и електротехничких дјелатности.

(3) Радником који непосредно учествује у вршењу жељезничког саобраћаја сматра се радник који обавља послове у саобраћајно-транспортној дјелатности у складу са чланом 3. Правилника о радним мјестима на којима радници непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја 645 (у даљем тексту: Правилник 645).

(4) Радник који ради на изради и тумачењу саобраћајно-техничких прописа је радник који ради непосредно на изради, тумачењу, праћењу, спровођењу и извршењу послова по прописима на основу којих се организује технологија превоза у чијем извршењу непосредно учествују радници из члана 3. став 2. овог правилника.

(5) Радник који ради на оспособљавању кадрова је радник који ради на изради прописа из области образовања кадрова и стицања стручне спреме, примјени тих прописа, њиховом тумачењу и праћењу, настави у жељезничким, васпитно-образовним

установама на предметима који се односе на безбједност и уредност жељезничког саобраћаја и осигурање јединственог превоза путника и ствари у жељезницама Републике Српске, пословима испитних комисија и на редовном поучавању и периодичном испитивању радника из члана 3. Правилника 645.

(6) Радник који ради на организацији, надзору и контроли рада у жељезницама Републике Српске је радник који ради на организацији послова који проистичу из прописа чија примјена утиче на безбједност и уредност жељезничког саобраћаја, вршењу надзора над примјеном прописа, посредно или непосредно, лично посебном организацијом надзора, увидом или провјеравањем примјене прописа, и на предузимању мјера за отклањање неправилности у раду.

Значење израза

Члан 3.

(1) Изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) послодавац је физичко или правно лице које запошљава раднике на радним мјестима извршне службе на жељезници,
- 2) рад под надзором значи да радник који има потврду о завршеном теоретском оспособљавању и важећу потврду да испуњава прописане здравствене услове и услове заштите на раду обавља рад на радном мјесту извршне службе на жељезници, под надзором радника који има све прописане услове за самосталан рад,
- 3) самосталан рад значи да радник који има све прописане стручне, здравствене и услове заштите на раду да може самостално да ради на одговарајућем радном мјесту,
- 4) интерни прописи подразумевају: приручник, упутство, одредбу, обавјештење, наредбу, телеграм и фонограм који је издао управљач инфраструктуре, оператер или власник приватне жељезничке мреже повезане са јавном жељезничком мрежом,
- 5) практично оспособљавање састоји се од теоретског учења о специфичности конкретног радног мјеста и практичног рада под надзором,
- 6) стручно лице за обуку подразумева физичко лице са одговарајућом квалификацијом за оспособљавање, поучавање и провјеру стручне оспособљености радника за радна мјеста извршне службе и радника који организују рад извршне службе на жељезници,
- 7) ментор је стручно лице задужено да организује и прати успјешност стручног усавршавања кандидата,
- 8) инструктор је стручно лице задужено од ментора да обучи кандидата за рад на радном мјесту на које је кандидат распоређен,
- 9) управљач инфраструктуре је привредно друштво које је одговорно за успостављање и одржавање јавне жељезничке инфраструктуре или приватне жељезничке инфраструктуре која је повезана са јавном жељезничком инфраструктуром,
- 10) жељезнички оператер (ЖО) је јавно или приватно предузеће које има лиценцу за превоз и потврду о безбједности за превоз, издате у складу са прописима који уређују област жељезница, и које пружа услуге превоза робе, односно путника жељезницом, под условом да то предузеће обезбјеђује и вучу возова, као и предузећа која пружају само услуге вуче возова.

(2) Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају исто значење дефинисано у Закону о жељезницама Републике Српске.

ГЛАВА II

ПОТРЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

Стручно оспособљавање

Члан 4.

- (1) Стручно оспособљавање је систематско стицање знања и вјештина којима морају да овладају кандидати за обављање послова на радним мјестима радника који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја у нормалним, отежаним и ванредним околностима.
- (2) Оваква оспособљеност обезбјеђује стручно знање и способност примјене тог знања у пракси.
- (3) Стручно оспособљавање састоји се од теоретског и практичног дијела и доказује се увјерењем о положеном стручном испиту.

Носиоци програма оспособљавања

Члан 5.

- (1) Стручно лице за обуку, које именује послодавац, спроводи програм оспособљавања и провјере оспособљености, обезбјеђујући праведан и недискриминаторски приступ оспособљавању радника на радним мјестима извршне службе и радника који учествују у вршењу послова у вези са уредношћу и безбједношћу жељезничког саобраћаја.
- (2) Послодавац, односно стручно лице за обуку за спровођење програма оспособљавања, на основу програма стручног оспособљавања, као што је дефинисано у петом поглављу овог правилника, за свако радно мјесто радника који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја и радника који учествују у вршењу послова у вези са уредношћу и безбједношћу жељезничког саобраћаја у жељезницама Републике Српске израђује наставни план и програм, на који сагласност даје Министарство саобраћаја и веза.

Услови за спровођење програма оспособљавања

Члан 6.

- (1) Послодавац који спроводи програм оспособљавања за извођење стручног оспособљавања обезбјеђује стручне, материјалне и организационе услове.
- (2) Стручни услови подразумевају:
  - 1) стручно лице за обуку из стручно-техничких предмета мора имати 240 ECTS бодова или еквивалент одговарајућег смјера, најмање пет година искуства у струци и звању које посједује, мора имати одговарајуће рјешење о распоређивању, мора се придржавати наставног плана и програма који се односи на радно мјесто за које се кандидат оспособљава,
  - 2) предавач практичне обуке и вјештина мора имати најмање 180 ECTS бодова или еквивалент одговарајућег смјера, најмање пет година искуства на радним мјестима извршне службе, мора да посједује одговарајуће рјешење за обављање практичне обуке и мора се придржавати наставног плана и програма који се односи на радно мјесто за које се кандидат оспособљава,
  - 3) одговарајуће рјешење за обављање програма оспособљавања, поучавања и провјере стручне оспособљености радника за радна мјеста извршне службе:

1. раднике саобраћајне службе,
2. раднике грађевинске службе,
3. раднике електротехничке службе за сигнално-сигурносне уређаје,
4. раднике електротехничке службе за телекомуникационе уређаје,
5. раднике електротехничке службе за контактну мрежу,
6. раднике вуче возова.

(3) Минимални материјални услови:

- 1) адекватан простор за обављање стручног оспособљавања са гарантованим минималним условима за рад,
- 2) приступ одговарајућим средствима (жељезничка возила, сигнално-сигурносни и телекомуникациони уређаји, стабилна постројења електричне вуче), гдје је у теоретском дијелу оспособљавања предвиђена практична настава,
- 3) стручно лице за обуку мора кандидатима да омогући коришћење стручне литературе и важећих прописа у електронској или писаној форми.

(4) Организациони услови:

- 1) стално праћење активности у вези са оспособљавањем, оцјењивањем, способношћу и сертификацијом о обављеном теоретском испиту, у оквиру стандарда квалитета,
- 2) реализовање процедура за стицање и провјеру стручног знања и способности, као и за издавање увјерења о завршеном стручном испиту,
- 3) чување документације о резултатима независног оцјењивања и документације о недостацима који су утврђени при независном оцјењивању.

ГЛАВА III

ЗАНИМАЊА РАДНИКА КОЈИ НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВУЈУ У ВРШЕЊУ ЖЕЉЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

Занимања радника извршне службе

Члан 7.

(1) Занимања радника извршне службе су:

1) саобраћајно-транспортна дјелатност:

1. маневриста – заједнички назив за маневристу, возног маневристу, руковоаца маневре и вођу маневре,
2. скретничар – заједнички назив за скретничара и надзорног скретничара,
3. одјавничар,
4. возовођа – заједнички назив за возовођу и пописног возовођу,
5. помоћник машиновође,
6. кондуктер,
7. саобраћајно-транспортни отпремник,
8. отправник возова,
9. телеграфиста,
10. возни диспечер,
11. ТК-диспечер;

2) дјелатност вуче возова и техничко-колска дјелатност:

1. помоћник машиновође,
2. машиновођа на маневри,
3. машиновођа – заједнички назив за машиновођу, машиновођу – надзорника локомотива, машиновођу – контролно-пријемни орган (КПО) и машинског диспечера,

4. прегледач кола;

3) грађевинска дјелатност:

1. радник на одржавању пруге, објеката и опреме пруге,
  2. пословођа пружних радова,
  3. чувар – заједнички назив за чувара пруге – опходара и чувара путног прелаза,
  4. возач пружних возила,
  5. вођа пружног возила,
  6. руковалац машине за пружне радове;
- 4) електротехничка дјелатност:
1. радник на одржавању сигнално-сигурносних уређаја,
  2. радник на одржавању телекомуникационих мрежа,
  3. радник на одржавању стабилних постројења електричне вуче,
  4. електромеханичар – заједнички назив за електромеханичара СС постројења, електромеханичара телекомуникација и електромеханичара енергетике,
  5. електротехничар – заједнички назив за електротехничара СС постројења, електротехничара телекомуникација и електротехничара енергетике,
  6. кабл монтер,
  7. диспечер стабилних постројења електричне вуче.

(2) Осим занимања наведених у члану 2. Правилника 645, у појединим занимањима на жељезницама Републике Српске обављају се и послови који могу имати посредан утицај на безбједност и уредност жељезничког саобраћаја у одређеном степену.

(3) Послодавац одређује који су то послови и у којим занимањима се обављају, као и јединствене основе за стицање степена стручне спреме за обављање тих послова.

(4) Радници из члана 2. овог правилника могу самостално обављати послове у занимањима наведеним у члану 7. овог правилника и на пословима наведеним у члану 2. Правилника 645 само ако су савладали програм стручног оспособљавања за одређено занимање и положили стручни испит у складу са одредбама овог правилника.

Претходни минимални услови кандидата за стручно оспособљавање
Члан 8.

Кандидати који се стручно оспособљавају за радно мјесто извршне службе на жељезници морају испуњавати минималне услове како слиједи:

	Назив радног мјеста	Минимални услови за приступ оспособљавању, потребно образовање кандидата
1.	МАНЕВРИСТА (заједнички назив за све раднике који раде на пословима: маневристе, возног маневристе, руковоаца маневре и вође маневре)	– успјешно завршено ниже стручно образовање
2.	СКРЕТНИЧАР (заједнички назив за скретничара и надзорног скретничара)	– успјешно завршено ниже стручно образовање
3.	ОДЈАВНИЧАР	– успјешно завршено ниже стручно образовање
4.	МАГАЦИНЕР	– успјешно завршено средње стручно образовање жељезничког смјера
5.	ВОЗОВОЋА (заједнички назив за возовођу и пописног возовођу)	– успјешно завршено средње стручно образовање жељезничког смјера
6.	КОНДУКТЕР	– успјешно завршено средње стручно образовање жељезничког смјера
7.	САОБРАЋАЈНО-ТРАНСПОРТНИ ОТПРЕМНИК	– успјешно завршено средње техничко или средње стручно образовање жељезничког смјера
8.	ОТПРАВНИК ВОЗОВА	– успјешно завршено средње стручно образовање жељезничког смјера
9.	ТЕЛЕГРАФИСТА	– успјешно завршено средње стручно образовање жељезничког смјера
10.	ВОЗНИ ДИСПЕЧЕР	– успјешно завршено средње стручно образовање
11.	ТК-ДИСПЕЧЕР	– успјешно завршено средње стручно образовање
12.	ПОМОЋНИК МАШИНОВОЋЕ	– успјешно завршено средње стручно образовање
13.	МАШИНОВОЋА НА МАНЕВРИ	– успјешно завршено средње стручно образовање
14.	МАШИНОВОЋА (заједнички назив за машиновођу, машиновођу – надзорника локомотива, машиновођу – контролно-пријемни орган (КПО) и машинског диспечера)	– успјешно завршено средње стручно образовање
15.	ПРЕГЛЕДАЧ КОЛА	– успјешно завршено средње стручно образовање
16.	РАДНИК НА ОДРЖАВАЊУ ПРУГЕ, ОБЈЕКТА И ОПРЕМЕ ПРУГЕ	– успјешно завршено основно школско образовање и ниже стручно образовање
17.	ПОСЛОВОЋА ПРУЖНИХ РАДОВА	– успјешно завршено средње стручно образовање грађевинског смјера
18.	ЧУВАР (заједнички назив за чувара пруге – опходара и чувара путног прелаза)	– успјешно завршено средње стручно образовање
19.	ВОЗАЧ ПРУЖНОГ ВОЗИЛА	– успјешно завршено средње стручно образовање
20.	ВОЋА ПРУЖНОГ ВОЗИЛА	– успјешно завршено средње стручно образовање грађевинског смјера
21.	РУКОВАЛАЦ МАШИНЕ ЗА ПРУЖНЕ РАДОВЕ	– успјешно завршено средње стручно образовање машинског смјера
22.	РАДНИК НА ОДРЖАВАЊУ СИГНАЛНО-СИГУРНОСНИХ УРЕЂАЈА	– успјешно завршено средње стручно образовање електротехничког смјера
23.	РАДНИК НА ОДРЖАВАЊУ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА	– успјешно завршено средње стручно образовање телекомуникацијског или електро смјера
24.	РАДНИК НА ОДРЖАВАЊУ СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРО ВУЧЕ	– успјешно завршено средње стручно образовање електро смјера
25.	ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧАР (заједнички назив за електро-механичара СС постројења, електро-механичара телекомуникација и електро-механичара енергетике)	– успјешно завршено средње стручно образовање електро или телекомуникацијског смјера
26.	ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР (заједнички назив за електро-техничара СС постројења, електротехничара телекомуникација и електротехничара енергетике)	– успјешно завршено средње стручно образовање електро или телекомуникацијског смјера
27.	КАБЛ МОНТЕР	– успјешно завршено средње стручно образовање
28.	ДИСПЕЧЕР СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ВУЧЕ	– успјешно завршено средње стручно образовање електро смјера

Неопходни услови из прописа о личној безбједности и заштити на раду који претходе стручном оспособљавању
Члан 9.

(1) Сви радници, без обзира на степен стручности, прије стручног оспособљавања морају да буду теоретски и практично обучени, те да полагају теоретски и практични испит из прописа о:

- 1) унутрашњем реду у жељезничком саобраћају,
- 2) заштити на раду и начину коришћења заштитне одјеће и обуће,
- 3) поступку при озбиљним несрећама, несрећама и инцидентима,
- 4) пружању прве помоћи,
- 5) заштити од пожара,
- 6) раду на електрификованим пругама,
- 7) превозу опасних материја.

(2) О положеном испиту издаје се потврда.

ГЛАВА IV

СТРУЧНИ ИСПИТ И ПРИПРАВНИЧКИ СТАЖ

Стручни испит
Члан 10.

(1) За обављање послова, односно задатака на којима се непосредно учествује у вршењу жељезничког саобраћаја у складу са Правилником 645 радник мора имати положен стручни испит у складу са одредбама овог правилника.

- (2) Стручни испит за поједино занимање могу полагаати кандидати који испуњавају услове предвиђене овим правилником за одређено занимање.
- (3) Стручни испит полаже се за стечено занимање, односно за обављање одређених послова и задатака у оквиру стеченог занимања, у складу са одредбама овог правилника.
- (4) Код полагања стручног испита за друго занимање, утврђено овим правилником, у истом или вишем степену стручне спреме признају се већ положени програми претходних испита.
- (5) У случају из става 4. овог члана радник полаже само разлику између програма по коме је полаган стручни испит за претходно занимање и програма за занимање за које се полаже стручни испит.
- (6) Стручни испит састоји се из теоретског и практичног дијела и њиме се утврђује знање кандидата за самостално вршење послова и задатака одређеног занимања.
- (7) Прво се врши теоретско обучавање кандидата, затим провјера теоретске оспособљености, а затим се приступа практичној обуци кандидата и на крају провјера практичне оспособљености кандидата.
- (8) По положеном практичном дијелу стручног испита сматра се да је кандидат положио стручни испит.
- (9) Изузетно од става 8. овог члана, за обављање послова и радних задатака руковоаца маневре, надзорног скретничара и одјавничара полаже се само практични дио стручног испита (подразумијева се да имају искуство у струци саобраћајно-транс-портног радника).
- (10) На теоретском дијелу стручног испита кандидат треба да покаже теоретско знање за вршење послова и задатака од-носног занимања, а на практичном дијелу испита способност да теоретско знање примијени у пракси, с циљем самосталног обављања послова и радних задатака.
- (11) Стручни испит полаже се пред испитном комисијом коју формира послодавац.
- (12) Испитна комисија састоји се од председника, најмање два члана и секретара.
- (13) Чланови испитне комисије и испитивачи, осим испитивача за општи дио, морају имати положен стручни испит у складу са овим правилником.
- (14) Најмање два члана комисије морају имати положен стручни испит из дјелатности за коју се кандидат испитује.
- (15) Секретар се брине о обезбјеђењу услова за рад и исправност рада комисије, о вођењу записника и других потребних образаца.
- (16) Изузетно, дужност секретара може обављати и један од чланова комисије.
- (17) Чланови испитне комисије могу истовремено бити и испитивачи.
- (18) Листу могућих чланова испитних комисија и испитивача за поједине испите утврђује послодавац.
- (19) Ради полагања стручног испита кандидат је дужан да благовремено поднесе пријаву за полагање стручног испита, а најкасније 15 дана прије истека рада под надзором.
- (20) Пријаву за полагање стручног испита кандидат подноси послодавцу, уз сагласност ментора.
- (21) Уз пријаву за полагање стручног испита прилажу се и потребни докази о испуњењу услова.
- (22) На основу доказа о испуњавању прописаних услова за полагање стручног испита кандидату се одобрава полагање.
- (23) Послодавац одобрава полагање стручног испита и доноси рјешење којим истовремено одређује и испитну комисију.
- (24) Радник који је поднио пријаву за полагање стручног испита, ако испуњава прописане услове, мора бити позван на испит најкасније у року од 30 дана од дана подношења пријаве.
- (25) О датуму полагања стручног испита радник мора бити писмено обавијештен најмање осам дана прије одржавања стручног испита.
- (26) Стручни испити су јавни.
- (27) Испитна комисија оцјењује цјелокупан успјех кандидата.
- (28) Комисија доноси закључке већином гласова.
- (29) Успјех кандидата се оцјењује са: "положио" или "није положио".
- (30) Кандидат који није положио стручни испит има право поновног полагања стручног испита у року од најмање два, а највише три мјесеца од дана полагања стручног испита.
- (31) Полагање стручног испита може се поновити највише два пута (теоретског и практичног дијела).
- (32) Уколико се кандидат не пријави за поновно полагање стручног испита у року предвиђеном у ставу 30. овог члана, послодавац може оваквог кандидата самоиницијативно упутити на полагање стручног испита.
- (33) Ако кандидат одбије да полаже стручни испит, сматраће се као да га није положио.
- (34) По успјешно положеном теоретском дијелу стручног испита и рада под надзором кандидат полаже практични дио стручног испита.
- (35) Ако кандидат у року од шест мјесеци од полагања теоретског дијела стручног испита не положи практични дио стручног испита, из оправданих разлога, болест или слично, губи право на полагање.
- (36) Кандидат који при другом полагању стручног испита први пут полаже практични дио и не положи га полагање овог дијела може поновити још један пут, у року предвиђеном у ставу 30. овог члана.
- (37) За свако поновно полагање стручног испита (теоретског или практичног) кандидат је дужан да поднесе пријаву за полагање стручног испита, уз коју се прилаже извјештај о претходном полагању стручног испита.
- (38) Кандидат који не положи стручни испит ни из другог пута губи право на даље полагање стручног испита за односно занимање.
- (39) Кандидату који је положио стручни испит издаје се увјерење.
- (40) Увјерење о положеном стручном испиту издаје послодавац, а потписује га председник испитне комисије.
- (41) Увјерење о положеном стручном испиту кандидату даје право на самостално обављање послова и радних задатака за које је положио стручни испит.
- (42) Ако је практични дио стручног испита обављен пред другом испитном комисијом, увјерење о положеном стручном испиту може потписати и председник ове комисије.

(43) Увјерење о положеном стручном испиту треба да садржи: назив послодавца који је издао увјерење, број увјерења, податке о кандидату који је полагао стручни испит, радно мјесто за које је кандидат положио стручни испит, број, датум издавања увјерења, печат и потпис одговорног лица код послодавца и потпис предсједника комисије.

(44) О издатим увјерењима о положеним стручним испитима води се евиденција.

(45) Ако је увјерење уништено или изгубљено, послодавац издаје дупликат, на коме је назначено да је то дупликат.

(46) О извођењу стручног испита води се записник.

(47) Записник садржи податке о врсти и датуму испита, о саставу испитне комисије, податке о кандидату и евентуалне друге биљешке у вези са испитом.

(48) Записник о стручном испиту потписују предсједник и чланови комисије и записничар.

(49) Предсједник испитне комисије дужан је да у року од 15 дана од дана полагања записник о стручним испитима достави послодавцу.

(50) Записник о обављеном стручном испиту чува се трајно.

(51) Административно-техничке послове у вези са стручним испитима (доношење рјешења, увјерења, чување записника, евиденције, статистике и слично) води кадровско-образовна служба послодавца.

(52) Обрасце за пријаву стручног испита, записник, потврде о положеном теоретском, практичном оспособљавању, те увјерење о положеном стручном испиту прописује послодавац у складу са одредбама овог правилника.

Приправнички стаж и рад под надзором

Члан 11.

(1) Приправник који се у складу са законом прима у радни однос може се истовремено сматрати и радником који се налази на стручној обуци и раду под надзором, с тим да на раду као приправник мора провести најмање оно вријеме које је прописано овим правилником.

(2) Рад под надзором подразумијева извршавање послова и радних задатака у вези са занимањем, односно послова за које радник полаже стручни испит, под сталним надзором одговорног лица.

(3) Кандидату који обавља рад под надзором не дозвољава се самосталан рад који се односи на безбједност и уредност саобраћаја.

(4) Одговорно лице под чијим надзором се обавља рад мора бити стално присутно када кандидат извршава радње или издаје наређења.

ГЛАВА V

ПРОГРАМИ СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА КАНДИДАТА ЗА РАДНА МЈЕСТА ИЗВРШНЕ СЛУЖБЕ

Приступ обуци за радна мјеста извршне службе

Члан 12.

(1) Након извршене обуке и успјешне провјере знања из области које су наведене у члану 10. овог правилника, приступа се обуци за радна мјеста извршне службе.

(2) Радна мјеста извршне службе прописана су Правилником 645.

(3) У складу са одредбама чл. 10. и 11. овог правилника воде се и стручни испити за занимања са 180 ECTS или 240 ECTS бодова или еквивалентом у саобраћајно-транспортној дјелатности, у дјелатности вуче возова, у дјелатности одржавања и грађења пруге, у електротехничкој дјелатности.

(4) Након положеног стручног испита, теоретског и практичног дијела, радници са 180 ECTS или 240 ECTS бодова или еквивалентом стичу право да самостално обављају одговарајуће послове из члана 7. овог правилника.

Оспособљавање за радно мјесто жељезничко саобраћајни радник – маневриста и возни маневриста

Члан 13.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту маневристе и возног маневристе када положи стручни испит за маневристу и возног маневристу.

(2) За обављање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,

2. основни појмови о главним сигналимa,

3. детаљно познавање одредаба о сигналимa за обезбјеђење пута вожње,

4. детаљно познавање одредаба о сигналимa на скретницама,

5. детаљно познавање одредаба о рејонским сигналимa,

6. детаљно познавање одредаба о маневарским сигналимa,

7. детаљно познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,

8. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку “Пази” и “Опасност – кочи”,

9. детаљно познавање одредаба о сигналним знацима за пробу кочница,

10. детаљно познавање одредаба о сигналним знацима маневарског особља,

11. детаљно познавање одредаба о зауставном сигналу,

12. детаљно познавање одредаба о обиљежавању неважећих сигнала,

13. детаљно познавање одредаба о сигналним ознакама “Међик”, “Граница одсека”, “Граница кретање лица на перону” и “Задире у слободан профил”;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја,

3. опште о садржају пословног реда станице,
4. опште познавање одредаба о станичним уређајима,
5. детаљно познавање одредаба о станичним колосијецима, скретницама, њиховом положају, обезбјеђењу и пресјечења скретнице,
6. опште познавање одредаба о обиљежавању колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
7. детаљно познавање одредаба о маневрисању,
8. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;
- 3) детаљно стручно знање у вези са кочењем при маневрисању, и то:
  1. познавање начина кочења при маневрисању,
  2. детаљно познавање одредаба о кочењу ручном папучом,
  3. детаљно познавање одредаба о кочењу ручном и/или притврдном кочницом,
  4. детаљно познавање одредаба о употреби аутоматске ваздушне кочнице при маневрисању,
  5. детаљно познавање одредаба о вршењу скраћене пробе кочница,
  6. детаљно познавање одредаба које се односе на обезбјеђење од самопокретања и одбјегнућа,
  7. детаљно познавање одредаба о квачењу различитих жељезничких возила;
- 4) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:
  1. основно познавање вучних возила,
  2. основно познавање типова вучених возила,
  3. основно познавање о правилности товара на возилима,
  4. познавање ознака и натписа на колима,
  5. познавање наљепница на колима.
- (4) Практично оспособљавање:
  - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за маневристу и возног маневристу, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности станице и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:
    1. одредбе пословног реда станице, технолошког процеса рада и пословног реда на индустријском колосијеку, који се односе на маневрисање,
    2. локалне посебности на станици и индустријском колосијеку, гдје ће континуирано обављати маневрисање, као и карактеристике станица и пруга на којима ће пратити возове и обављати маневрисање,
    3. опасности на раду и ризик од пожара који проистичу из процјене ризика за радно мјесто маневристе;
    - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
    - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац за радно мјесто "Маневриста и возни маневриста";
    - 6) прије самосталног обављања посла маневриста мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;
    - 7) након положеног практичног испита за маневристу и возног маневристу, послодавац може наредити маневристу и возног маневристу рад на другој станици само када је запослени радио најмање три мјесеца у станици гдје је практично обучаван.
  - (5) Ако је жељезнички саобраћајни радник радио на другим пословима у оквиру свог степена стручне спреме (скретничар, одјавничар), приликом полагања испита за маневристу и возног маневристу мора бити практично и теоретски обучен из области са којима се у процесу рада није сусретао, а које су неопходне за обављање послова маневристе.
  - (6) Маневриста и возни маневриста може самостално радити на радном мјесту маневристе и возног маневристе у станици у којој није оспособљаван или је од рада у тој станици протекло више од годину дана ако је претходно радио под надзором и потписом потврдио познавање ситуација и процедура.

Оспособљавање за радно мјесто жељезнички саобраћајни радник – руковалац – вођа маневре
Члан 14.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту руковалац – вођа маневре када положи стручни испит за руковаоца – вођу маневре.
- (2) Право на полагање стручног испита за руковаоца – вођу маневре имају маневристи који имају најмање двије године самосталног рада на пословима маневристе.
- (3) Теоретско оспособљавање за руковаоца – вођу маневре кандидат за руковаоца – вођу маневре је обавио при теоретском оспособљавању за маневристу.
- (4) Кандидат за руковаоца – вођу маневре мора бити додатно практично оспособљен за послове руковаоца – вођу маневре.
- (5) Практично оспособљавање:
  - 1) након најмање двије године рада на радном мјесту маневристе, радник који има важеће увјерење о испуњавању прописаних здравствених услова може почети са практичним оспособљавањем за руковаоца – вођу маневре код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности станице и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) током практичне обуке за руковаоца – вођу маневре кандидат детаљно упознаје:
    1. одредбе пословног реда станице, технолошког процеса рада и пословног реда на индустријском колосијеку, који се односе на маневрисање,
    2. локалне посебности у станици и индустријском колосијеку, гдје ће континуирано обављати маневрисање и

3. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто вођа маневре;
- 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат за руковоаца – вођу маневре полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
- 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац за радно мјесто “руковалац – вођа маневре”;
- 6) након положеног практичног испита за руковоаца – вођу маневре послодавац може наредити руковоацу – вођи маневре рад у другој станици само када је запослени радио најмање три мјесеца у станици гдје је положио први практични испит за руковоаца – вођу маневре.
- (6) Руковалац – вођа маневре може самостално радити на радном мјесту руковоаца – вође маневре у станици у којој није оспособљаван или је од рада у тој станици протекло више од годину дана ако је претходно потписом потврдио познавање ситуације и процедура у станици.

Оспособљавање за радно мјесто жељезнички саобраћајни радник – скретничар

Члан 15.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад скретничара када положи стручни испит за скретничара.
- (2) Кандидат за радно мјесто скретничар мора бити теоретски и практично оспособљен за послове скретничара.
- (3) Право на полагање стручног испита за скретничара имају и маневристи који имају најмање двије године самосталног рада на пословима маневристe.
- (4) Теоретско оспособљавање за скретничара кандидат је обавио и при теоретском оспособљавању за радно мјесто маневристe.
- (5) Практично оспособљавање:
  - 1) након положеног усменог теоретског дијела обуке или након најмање двије године рада на радном мјесту маневристe, радник који има важеће увјерење о испуњавању прописаних здравствених услова може почети са практичним оспособљавањем за радно мјесто скретничар код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности станице и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) током практичне обуке за радно мјесто скретничар кандидат детаљно упознаје:
    1. одредбе пословног реда станице, технолошког процеса рада и пословног реда на индустријском колосијеку, који се одnose на формирање возних и маневарских путева вожње,
    2. локалне посебности у станици и индустријском колосијеку, гдје ће се континуирано обављати организација саобраћаја возова и маневарских састава и
    3. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто скретничар;
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању скретничар полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац за радно мјесто “скретничар”;
  - 6) након положеног практичног испита за радно мјесто скретничара, послодавац може наредити скретничару рад у другој станици само када је запослени радио најмање три мјесеца у станици гдје је положио први практични испит за радно мјесто скретничара.
- (6) Скретничар може самостално радити на радном мјесту скретничара у станици у којој није оспособљаван или је од рада у тој станици протекло више од годину дана ако је претходно потписом потврдио познавање ситуације и процедура у станици.

Оспособљавање за радно мјесто жељезнички саобраћајни радник – одјавничар и надзорни скретничар

Члан 16.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту жељезнички саобраћајни радник – одјавничар и надзорни скретничар када положи стручни испит за одјавничара и надзорног скретничара.
- (2) Право на полагање стручног испита за одјавничара и надзорног скретничара имају скретничари који имају најмање двије године самосталног рада на пословима скретничара.
- (3) Теоретско оспособљавање за одјавничара и надзорног скретничара кандидат за одјавничара и надзорног скретничара је обавио при теоретском оспособљавању за радно мјесто скретничар.
- (4) Кандидат за одјавничара и надзорног скретничара мора бити додатно практично оспособљен за послове одјавничара и надзорног скретничара.
- (5) Практично оспособљавање:
  - 1) након најмање двије године рада на радном мјесту скретничара, радник који има важеће увјерење о испуњавању прописаних здравствених услова може почети са практичним оспособљавањем за радно мјесто одјавничара и надзорног скретничара;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности станице и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) током практичне обуке за радно мјесто одјавничара и надзорног скретничара кандидат детаљно упознаје:
    1. одредбе пословног реда станице, технолошког процеса рада и пословног реда на индустријском колосијеку, који се одnose на формирање возних и маневарских путева вожње,
    2. локалне посебности у станици и индустријском колосијеку, гдје ће се континуирано обављати организација саобраћаја возова и маневарских састава,
    3. опасности на раду и ризику од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто одјавничара и надзорног скретничара;
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат одјавничара и надзорног скретничара полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац за радно мјесто “одјавничар и надзорни скретничар”;

6) након положеног практичног испита одјавничара и надзорног скретничара послодавац може наредити одјавничару и надзорном скретничару рад у другој станици само када је запослени радио најмање три мјесеца у станици гдје је положио први практични испит за радно мјесто одјавничара и надзорног скретничара.

(6) Одјавничар и надзорни скретничар може самостално радити на радном мјесту одјавничара и надзорног скретничара у станици у којој није оспособљаван или је од рада у тој станици протекло више од годину дана ако је претходно потписом потврдио познавање ситуације и процедура у станици.

Оспособљавање за радно мјесто кондуктера

Члан 17.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту кондуктера када је положио стручни испит за кондуктера.

(2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,

2. основни појмови о главним сигналимa,

3. основни појмови о сигналним знацима сигнала за обезбјеђење пута возње,

4. детаљно познавање одредаба о сигналимa на скретницама,

5. детаљно познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,

6. детаљно познавање одредаба о сигналним знацима возног, пружног и станичног особља,

7. детаљно познавање одредаба о зауставном сигналу,

8. детаљно познавање одредаба о обиљежавању неважећих сигнала,

9. детаљно познавање одредаба о сигналним ознакама “Међик”, “Граница одсјека”, “Граница кретање лица на перону” и “Задире у слободан профил”;

10. детаљно познавање одредаба о рејонском маневарском сигналу;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. одредбе о организацији и вршењу саобраћаја,

3. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја,

4. одредбе о службеним мјестима, о врстама возова, о распореду, пријему и предаји службе, опште о пословном реду станице,

5. опште познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја, о употреби кола, о маневрисању, о означавању возова, о реду возње, о саобраћају возова за вријеме прекида службе отправника возова,

6. одредбе о изузетном заустављању и изузетном пролазу воза,

7. обезбјеђење саобраћаја на путном прелазу и о поступку када је уређај за обезбјеђење саобраћаја на путном прелазу у квару,

8. поглавље о раду возног особља, о неправилностима у току возње, о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама, посебне врсте саобраћаја,

9. одредбе о поступцима при одбјегнућу возила и раскинућу воза,

10. детаљна стручна знања у вези са вршењем скраћених проба кочница воза и маневарског састава,

11. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;

3) стицање знања о карактеристикама жељезничких возила, и то:

1. основно познавање вучних возила,

2. познавање типова вучених возила,

3. познавање опреме и уређаја на путничким колима,

4. познавање ознака и натписа на колима,

5. начин и обим прегледа путничких кола;

4) стицање знања о техничким прописима, и то:

1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,

2. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,

3. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе;

4) стицање знања о комерцијалним прописима, и то:

1. практична примјена издавања возних исправа,

2. познавање коришћења возних тарифа,

3. познавање коришћења даљинара за превоз путника, пртљага и експресне робе,

4. израчунавање возних цијена и доплата у возу,

5. познавање законских прописа о превозу на жељезницама Републике Српске, међународне конвенције о превозу путника и пртљага, одредбе транспортно-манипулативних прописа, транспортног рачуноводства и благајничког пословања жељезничких станица,

6. познавање прописа из заштите на раду.

(4) Практично оспособљавање:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за кондуктера, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности на прузи или дијелу пруге и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,

3) кроз рад под надзором кандидат се под надзором инструктора оспособљава за све послове које ће као кондуктер самостално обављати и детаљно упознаје локалне карактеристике станица и стајалишта (у вези са уласком и изласком путника),

4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,

5) комисија на практичном испиту провјерава и оспособљеност за квачење и расквачивање возила, ако кандидат није положио практични испит за маневристу,

6) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,

7) прије самосталног обављања посла кондуктер мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура,

8) након положеног практичног испита послодавац може наредити кондуктеру рад на другој прузи или дијелу пруге само када је запослени радио као кондуктер најмање три мјесеца на прузи или дијелу пруге гдје се практично оспособљавао.

(5) Кондуктер може самостално да ради на другој прузи или дијелу пруге на којој се није оспособљавао или је од посљедње вожње протекло више од годину дана ако обави службу под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака.

Оспособљавање за радно мјесто возовође

Члан 18.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту возовође након што је положио стручни испит за возовођу.

(2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника;

2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. одредбе о зауставном путу,

3. одредбе о организацији и обављању жељезничког саобраћаја,

4. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја,

5. одредбе о службеним мјестима,

6. одредбе о врсти возова,

7. одредбе о распореду, предаји и пријему службе,

8. опште о садржају пословног реда станице,

9. детаљно познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,

10. поглавље о употреби кола, поглавље о маневрисању, поглавље о нарочитим пошилима и одредбе о кодификацији пруга за комбиновани транспорт,

11. поглавље о означавању возова и реду вожње,

12. поглавље о пропратним исправама воза, о броју и распореду возног особља, о вожњи лица теретним возовима и о брзини возова,

13. поглавље о регулисању саобраћаја возова за вријеме сметњи на АПБ или МЗ уређајима и одредбе о саобраћају возова за вријеме прекида службе отправника возова или одјавничара,

14. одређивање редовних улазних колосијека,

15. одредбе о путу вожње воза,

16. одредбе о изузетном заустављању и изузетном пролазу воза,

17. одредбе о обезбјеђењу саобраћаја на путном прелазу,

18. одредбе о поступку при квару уређаја за осигурање путног прелаза,

19. познавање одредаба поглавља о раду возног особља, о изузетним вожњама и о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама,

20. одредбе поглавља о посебним врстама саобраћаја,

21. одредбе о поступцима при одбјегнућу возила или раскинућу воза,

22. детаљне одредбе о квачењу различитих жељезничких возила,

23. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима,

24. детаљно стручно знање у вези са кочењем воза и при маневрисању;

3) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:

1. основно познавање вучних возила,

2. основно познавање типова вучених возила,

3. познавање ознака и натписа на колима,

4. детаљно познавање начина, обима и садржаја прегледа кола у возу,

5. познавање наљепница на колима,

6. одредбе о врстама контејнера и њиховом обиљежавању,

7. познавање одредаба о правилности товара на возилу;

4) детаљно стручно знање у вези са кочењем воза;

5) стицање знања о техничким прописима, и то:

1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,
2. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
3. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе,
4. познавање уређаја за искључивање погона и заустављање воза на вучном возилу.

(4) Практично оспособљавање:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за возовођу, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем карактеристика вучних возила, посебности станице и пруга или дијелова пруга и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,

3) кроз рад под надзором кандидат се детаљно упознаје са локалним посебностима на станици и индустријском колосијеку, гдје ће обављати посао возовође,

4) кандидат се такође током практичне обуке детаљно упознаје са карактеристикама станица и пруга на којима ће пратити возове,

5) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,

6) на практичном испиту за возовођу комисија провјерава и оспособљеност за маневристу и руковоаца маневре, ако кандидат није полагао практични испит за та занимања,

7) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,

8) након положеног практичног испита за возовођу послодавац може наредити возовођи рад на другој станици, другој прузи или дијелу друге пруге само када је запослени радио најмање три мјесеца на станици, прузи или дијелу пруге, гдје је практично обучаван.

(5) Возовођа може самостално радити на радном мјесту возовође у станици, на прузи или дијелу пруге гдје није оспособљан или је од рада у тој станици, на прузи или дијелу пруге протекло више од годину дана ако је претходно потписом потврдио познавање ситуација и процедура.

Оспособљавање за радно мјесто отправника возова

Члан 19.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту отправника возова након што је положио стручни испит за отправника возова.

(2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника;

2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. детаљно познавање општих одредаба,

2. детаљно познавање поглавља о пословном реду станице, технолошком процесу рада и пословном реду на индустријском колосијеку,

3. детаљно познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, поглавље о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,

4. опште знање о поглављу о употреби кола,

5. основни појмови о маневрисању, одредбе о маневарском путу вожње, одредбе о постављању скретница при маневрисању, одредбе о постављању маневарског пута вожње и давању одобрења за маневрисање, одредбе о маневрисању на главним колосијецима и отвореној прузи, одредбе о мјерама предострожности када се очекује воз, одредбе о мјерама предострожности након маневрисања,

6. детаљно познавање поглавља о нарочитим пошиљкама и кодификацији пруга за комбиновани превоз,

7. детаљно познавање поглавља о означавању возова,

8. детаљно познавање одредаба о реду вожње, одредбе о графикону реда вожње и одредбе о изводу из реда вожње за станично особље,

9. поглавље о оперативној служби,

10. детаљно познавање поглавља о обавјештавању о саобраћају возова,

11. детаљно познавање одредаба о пропратним исправама воза,

12. детаљно познавање поглавља о брзини возова, о саобраћају возова, о регулисању саобраћаја возова у случају сметњи на уређајима АПБ, МЗ или ВОЗНИ, као и за вријеме прекида службе отправника возова, одјавничара или чувара пруге,

13. детаљно познавање поглавља о припреми возова у станици, давању дозволе за вожњу воза, о укрштавању возова, о раду возног особља, регулисање саобраћаја возова за вријеме радова на прузи или у станици,

14. детаљно познавање поглавља о електрифицираним пругама, о посебним врстама саобраћаја, о вожњи моторних пружних возила за посебне намјене, о организацији саобраћаја у зимским условима и о организацији саобраћаја у посебним условима,

15. детаљно познавање одредаба о обрасцима саобраћајне службе и

16. детаљно познавање поступака при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;

3) основно познавање одредаба у вршењу пробе кочица и обезбјеђењу возила од самопокретања;

4) стицање знања о основним карактеристикама железничких возила, и то:

1. основно познавање вучних возила,

2. основно познавање вучених возила,

3. основно познавање ознака и натписа на колима,

4. основно познавање о правилности товара на возилима,

5. основно познавање наљепница на колима;
- 5) стицање знања о техничким прописима, и то:
  1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,
  2. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
  3. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
  - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за отправника возова, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,
  - 2) прво практично оспособљавање за отправника возова обавља се на станици која није одвојна или ранжирна станица на главној прузи,
  - 3) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности у станици и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,
  - 4) кроз рад под надзором кандидат се детаљно упознаје са ситуацијом у станици на којој се оспособљава и на сусједним међустаничним одсјецима,
  - 5) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
  - 6) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
  - 7) прије самосталног обављања посла отправник возова мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура,
  - 8) након положеног првог практичног испита послодавац може наредити отправнику возова рад у другој станици само када је запослени радио као отправник возова најмање шест мјесеци у станици гдје је положио први практични испит.
- (5) Практично оспособљавање за полагање сљедећег практичног испита:
  - 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати отправник возова:
    1. за рад на другом типу сигнално-сигурносног уређаја,
    2. при прелазу из станице на двоколосијечној прузи у станицу на једноколосијечној прузи, ако није положио практични испит у станици на једноколосијечној прузи,
    3. при прелазу из станице, која није на електрифицираној прузи у станицу, у станицу која је на електрифицираној прузи, ако није положио практични испит у станици која је на електрифицираној прузи,
    4. при прелазу у одвојну или ранжирну станицу на главној прузи, ако на таквој станици није полагао практични испит;
  - 2) након теоретског упознавања специфичности станице, које није познавао, отправник возова може да започне рад под надзором код послодавца;
  - 3) у току рада под надзором отправник возова упознаје карактеристике станице и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;
  - 4) након завршетка практичног оспособљавања отправник возова полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
  - 6) прије самосталног обављања посла отправник возова мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.
- (6) Услови за обављање послова отправника возова у другој станици без полагања практичног испита:
  - 1) отправник возова који је положио практични испит за рад у једној станици при преласку на рад у другу станицу не полаже практични испит за рад у тој станици уколико полагање практичног испита није прописано ставом 4. овог члана,
  - 2) за самостално обављање послова довољно је да отправник возова ради под надзором у дневним и ноћним условима рада и потписом потврди познавање услова и поступака,
  - 3) отправник возова мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада у станици протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто возног диспечера

Члан 20.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту возног диспечера након што је положио стручни испит за возног диспечера.
- (2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.
- (3) За практично оспособљавање за возног диспечера послодавац може одредити отправника возова који је најмање пет година обављао послове отправника возова у одвојној или ранжирној станици на главној прузи.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита за возног диспечера:
  - 1) након теоретског упознавања специфичности одсјека на којем ће радити возни диспечер може да започне рад под надзором код послодавца,
  - 2) почетак практичне обуке возног диспечера је обилазак и упознавање пруге и станица на одсјеку на којем ће радити,
  - 3) у току рада под надзором инструктора, отправник возова се оспособљава за обављање свих послова које ће као возни диспечер самостално обављати,
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
  - 6) прије самосталног обављања посла возни диспечер мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура,
  - 7) за рад на пружном одсјеку на ком није полагао практични испит возни диспечер се мора практично оспособити и положити практични испит,

8) након положеног првог практичног испита послодавац може наредити возном диспечеру рад на другом пружном одсјеку или другом уређају само када је запослени радио као возни диспечер најмање шест мјесеци на пружном одсјеку или уређају гдје је положио први практични испит.

(5) Практично оспособљавање за полагање сљедећег практичног испита за возног диспечера:

1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати возни диспечер:

1. за рад на другом типу сигнално-сигурносног уређаја,

2. при прелазу са пружног одсјека на двоколосијечној прузи на пружни одсјек на једноколосијечној прузи, ако није положио практични испит на пружном одсјеку или дијелу пружног одсјека на једноколосијечној прузи,

3. при прелазу са пружног одсјека на неелектрифицираној прузи на пружни одсјек на електрифицираној прузи, ако није положио практични испит на пружном одсјеку или дијелу пружног одсјека на електрифицираној прузи;

2) након теоретског упознавања специфичности пружног одсјека, које није познавао, возни диспечер може да започне рад под надзором код послодавца;

3) у току рада под надзором возни диспечер упознаје карактеристике пружног одсјека и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;

4) након завршетка практичног оспособљавања возни диспечер полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла возни диспечер мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.

(6) Услови за обављање послова возног диспечера на другом пружном одсјеку без полагања практичног испита:

1) возни диспечер који је положио практични испит за рад на једном пружном одсјеку при преласку на рад на други пружни одсјек не полаже практични испит за рад на другом пружном одсјеку уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,

2) за самостално обављање послова довољно је да возни диспечер ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,

3) возни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на пружном одсјеку протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто саобраћајног диспечера

Члан 21.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту саобраћајног диспечера након што је стручно оспособљен и потписом потврдио познавање ситуација и процедура.

(2) За практично оспособљавање за саобраћајног диспечера послодавац може одредити отправника возова који је најмање пет година обављао послове отправника возова у одвојној или ранжирној станици на главној прузи или возног диспечера.

(3) Практично оспособљавање за обављање послова саобраћајног диспечера:

1) почетак практичне обуке саобраћајног диспечера је обилазак и упознавање пруге и станица на одсјеку на којем ће радити,

2) прије почетка самосталног рада саобраћајни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање ситуација и процедура,

3) прије почетка самосталног рада саобраћајног диспечера на другој прузи саобраћајни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање ситуација и процедура.

(4) Саобраћајни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на пружном одсјеку протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто главног диспечера

Члан 22.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту главног диспечера након што је стручно оспособљен и потписом потврдио познавање ситуација и процедура.

(2) За практично оспособљавање за главног диспечера послодавац може одредити саобраћајног диспечера који је најмање пет година обављао послове саобраћајног диспечера или возног диспечера.

(3) Практично оспособљавање за обављање послова главног диспечера:

1) почетак практичне обуке главног диспечера је обилазак и упознавање пруге и станица на одсјеку на којем ће радити,

2) прије почетка самосталног рада главни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање ситуација и процедура,

3) прије почетка самосталног рада главног диспечера на другој прузи, главни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање ситуација и процедура.

(4) Главни диспечер мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на пружном одсјеку протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто помоћника машиновође

Члан 23.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту помоћника машиновође након што је положио стручни испит за помоћника машиновође.

(2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника;

2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. одредбе о зауставном путу,
  3. одредбе о службеним мјестима,
  4. одредбе о врстама возова,
  5. одредбе о распореду, предаји и пријему службе,
  6. детаљно познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, поглавља о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја, квачење и отквачивање возила,
  7. основне одредбе о означавању возова, реду вожње, пропратним исправама воза и о вожњи воза за вријеме прекида службе отправника возова или одјавничара,
  8. одредбе о путу вожње воза,
  9. одредбе о изузетном заустављању и изузетном пролазу воза,
  10. одредбе о обезбјеђењу саобраћаја на путном прелазу,
  11. одредбе о поступку при квару уређаја за осигурање путног прелаза,
  12. познавање одредаба поглавља о раду возног особља, о изузетним вожњама и о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама,
  13. одредбе о поступцима при одбјегнућу возила или раскинућу воза,
  14. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима;
- 3) детаљно стручно знање у вези са пробама кочница воза или маневарског састава, обезбјеђење вучног возила и возова од самопокретања;
- 4) стицање основних знања о карактеристикама жељезничких возила, и то:
    1. познавање врсте вучних возила,
    2. познавање типова вучених возила,
    3. детаљно познавање одредаба о квачењу различитих жељезничких возила;
  - 5) стицање знања о техничким прописима, и то:
    1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,
    2. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
    3. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе,
    4. познавање уређаја за искључивање погона и заустављање воза на вучном возилу.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
- 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за помоћника машиновође, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем карактеристика возила и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,
  - 3) у току практичне обуке кандидат се упознаје са условима на пругама или дијеловима пруга на којима се оспособљава,
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
  - 5) на практичном испиту комисија провјерава и оспособљеност за квачење и отквачивање возила, ако кандидат није полагао практични испит за маневристу,
  - 6) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
  - 7) прије самосталног обављања посла помоћник машиновође мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура,
  - 8) послједице положеног првог практичног испита послодавац може да нареди рад на возилу друге врсте вуче само када је радник радио као помоћник машиновође на возилу исте врсте вуче, на којем је положио први практични испит најмање три мјесеца,
- (5) Практично оспособљавање за полагање сљедећег практичног испита:
- 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати помоћник машиновође:
    1. при прелазу са дизел-вучних возила на електровучна возила или обрнуто и
    2. ако је од посљедњег обављања послова помоћника машиновође на дизел или електровучном возилу протекло више од три године;
  - 2) након теоретског упознавања карактеристика возила, које није познавао, помоћник машиновође може да започне рад под надзором код послодавца;
  - 3) у току рада под надзором радник упознаје карактеристике возила и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама возила;
  - 4) након завршетка рада под надзором помоћник машиновође полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац.

Оспособљавање за радно мјесто машиновођа за маневру

Члан 24.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту машиновођа за маневру након што је положио стручни испит за машиновођу за маневру.
- (2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.
- (3) Теоретско оспособљавање:
  - 1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника;
  - 2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. детаљно познавање општих одредаба,
2. детаљно познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, поглавља о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
3. поглавље о употреби кола,
4. поглавље о маневрисању, поглавље о нарочитим пошилкама и одредбе о кодификацији пруга за комбиновани транспорт,
5. поглавље о означавању возова,
6. одредбе о реду вожње,
7. поглавље о пропратним исправама воза, о броју и распореду возног особља, о возњи лица теретним возовима, о брзини возова и о саобраћају возова,
8. поглавље о регулисању саобраћаја возова за вријеме сметњи на АПБ или МЗ уређајима и одредбе о саобраћају возова за вријеме прекида службе управника возова или одјавничара,
9. одређивање редовних улазних колосијека,
10. одредбе о путу вожње воза,
11. поступак код улазног сигнала при промјени улазног колосијека или улазу воза на заузети или слијепи колосијек,
12. изузетно заустављање воза,
13. неупотребљивост или неважење главних сигнала,
14. обавјештавање машиновође,
15. дозвола за вожњу,
16. изузетан пролаз воза,
17. обезбјеђење саобраћаја на путном прелазу и поступак при квару уређаја,
18. поглавље о раду возног особља, о неправилностима у току вожње, о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама, посебне одредбе о електрифицираним пругама, поглавља о посебним врстама саобраћаја и о организацији саобраћаја у посебним условима,
  19. познавање образаца (распоред маневре, налози и билежник телеграма – фонограма),
  20. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима;
    - 3) детаљно стручно знање у вези са кочењем воза или маневарског састава;
    - 4) стицање знања о карактеристикама жељезничких возила, и то:
      1. познавање вучних возила,
      2. познавање динамике вуче,
      3. познавање типова вучених возила,
      4. познавање главних компоненти жељезничких возила и њихов утицај на безбједно одвијање саобраћаја,
      5. главне техничке карактеристике путничких и теретних кола,
      6. уређаји на путничким колима,
      7. познавање ознака и натписа на колима,
      8. детаљно познавање опасности при квачењу различитих жељезничких возила,
      9. начин и обим прегледа кола,
      10. познавање одредаба о наљепницама на колима,
      11. одредбе о врстама контејнера и њиховом обиљежавању,
      12. познавање одредаба о правилности товара на возилу;
    - 5) стицање знања о техничким прописима, и то:
      1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,
      2. познавање основних одредаба о стабилним постројењима електричне вуче,
      3. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
      4. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
  - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања за одређену врсту вучног возила и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за машиновођу на маневри, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем типа жељезничког вучног возила за који се оспособљава са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу и са упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,
  - 3) у току рада под надзором кандидат се под надзором инструктора оспособљава за обављање свих послова које треба самостално да обавља као машиновођа за маневру,
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном стручном испиту коју издаје послодавац.
- (5) Машиновођа за маневру може самостално управљати вучним возилом на којем је положио практични испит у станицама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван, под условом да потписом потврди познавање станице или дијела пруге.
- (6) Послије положеног практичног испита за машиновођу за маневру послодавац може да наложи машиновођи за маневру оспособљавање на локомотиви другог типа или другој прузи на којој није оспособљаван само када је радио као машиновођа за маневру најмање шест мјесеци на локомотиви истог система вуче на којој се практично оспособљавао и у станици или дијелу пруге за коју је потписао познавање.
- (7) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:
  - 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати машиновођа за маневру:

1. при прелазу са једног типа вучног возила на други тип вучног возила,
2. ако је од последње вожње на једном типу возила протекло више од три године;
- 2) након теоретског упознавања карактеристика вучног возила са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу, које машиновођа за маневру није познавао, машиновођа за маневру може да започне рад под надзором код послодавца;
- 3) у току практичног оспособљавања машиновођа за маневру упознаје карактеристике вучног возила и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама возила;
- 4) након завршетка практичног оспособљавања машиновођа за маневру полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
- 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном стручном испиту коју издаје послодавац;
- 6) прије самосталног обављања посла машиновођа за маневру мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура у станици или дијелу пруге.
- (8) Машиновођа за маневру може самостално управљати вучним возилом на којем је положио практични испит, у станицама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван и за које је потписом потврдио познавање ситуација и процедура.
- (9) На станицама или дијеловима пруге на којој се није оспособљавао или је од задње вожње по тој прузи протекло више од три године може самостално управљати вучним возилом ако је претходно обавио рад под надзором у дневним и ноћним условима и потписом потврдио познавање ситуација и поступака на прузи.

Оспособљавање за радно мјесто машиновође

Члан 25.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту машиновође након што је положио стручни испит за машиновођу.
- (2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.
- (3) Теоретско оспособљавање:
  - 1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника,
  - 2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:
    1. детаљно познавање општих одредаба,
    2. детаљно познавање поглавља о пружним и станичним уређајима, поглавља о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
    3. поглавље о употреби кола,
    4. поглавље о маневрисању, поглавље о нарочитим пошиљкама и одредбе о кодификацији пруга за комбиновани транспорт,
    5. поглавље о означавању возова,
    6. одредбе о реду вожње,
    7. поглавље о пропратним исправама воза, о броју и распореду возног особља, о вожњи лица теретним возовима, о брзини возова и о саобраћају возова,
    8. поглавље о регулисању саобраћаја возова за вријеме сметњи на АПБ или МЗ уређајима и одредбе о саобраћају возова за вријеме прекида службе отправника возова или одјавничара,
    9. одређивање редовних улазних колосијека,
    10. одредбе о путу вожње воза,
    11. поступак код улазног сигнала при промјени улазног колосијека или улазу воза на заузети или слијепи колосијек,
    12. изузетно заустављање воза,
    13. неупотребљивост или неважење главних сигнала,
    14. обавјештавање машиновође,
    15. дозвола за вожњу,
    16. изузетан пролаз воза,
    17. обезбјеђење саобраћаја на путном прелазу и поступак при квару уређаја,
    18. поглавље о раду возног особља, о неправилностима у току вожње, о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама, посебне одредбе о електрифицираним пругама, поглавља о посебним врстама саобраћаја и о организацији саобраћаја у посебним условима,
    19. познавање образаца (распоред маневре, налози и биљежник телеграма – фонограма),
    20. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима;
  - 3) детаљно стручно знање у вези са кочењем воза или маневарског састава;
  - 4) стицање знања о карактеристикама жељезничких возила, и то:
    1. познавање вучних возила,
    2. познавање динамике вуче,
    3. познавање типова вучених возила,
    4. познавање главних компоненти жељезничких возила и њихов утицај на безбједно одвијање саобраћаја,
    5. главне техничке карактеристике путничких и теретних кола,
    6. уређаји на путничким колима,
    7. познавање ознака и натписа на колима,
    8. детаљно познавање опасности при квачењу различитих жељезничких возила,
    9. начин и обим прегледа кола,
    10. познавање одредаба о наљепницама на колима,
    11. одредбе о врстама контејнера и њиховом обиљежавању,
    12. познавање одредаба о правилности товара на возилу;

5) стицање знања о техничким прописима, и то:

1. познавање основних одредаба о главним елементима сигнално-сигурносних уређаја,
2. познавање основних одредаба о стабилним постројењима електричне вуче,
3. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
4. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе.

(4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања за одређену врсту вучног возила и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за машиновођу, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем типа железничког вучног возила за који се оспособљава са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,

3) у току рада под надзором кандидат се под надзором инструктора оспособљава за обављање свих послова које треба самостално да обавља као машиновођа,

4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном стручном испиту коју издаје послодавац,

6) машиновођа може самостално управљати вучним возилом на којем је положио практични испит на пругама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван, под условом да потписом потврди познавање пруге или дијела пруге,

7) послје положеног практичног испита за машиновођу послодавац може да наложи машиновођи оспособљавање на локомотиви другог система вуче или другој прузи на којој није оспособљаван само када је радник радио као машиновођа најмање шест мјесеци на локомотиви истог система вуче на којој се практично оспособљавао и на прузи за коју је потписао познавање.

(5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:

1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати машиновођа:

1. при прелазу са једног типа вучног возила на други тип вучног возила,

2. ако је од посљедње вожње на једном типу возила протекло више од три године након теоретског упознавања карактеристика вучног возила са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу, које машиновођа није познавао, машиновођа може да започне рад под надзором код послодавца;

2) у току практичног оспособљавања машиновођа упознаје карактеристике вучног возила и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама возила;

3) након завршеног практичног оспособљавања машиновођа полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;

4) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном стручном испиту коју издаје послодавац;

5) прије самосталног обављања посла машиновођа мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура на прузи или дијелу пруге.

(6) Машиновођа може самостално управљати вучним возилом на којем је положио практични испит на пругама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван и за које је потписом потврдио познавање ситуација и процедура.

(7) На прузи на којој се није оспособљавао или је од задње вожње по тој прузи протекло више од три године може самостално управљати вучним возилом ако је претходно обавио рад под надзором у дневним и ноћним условима и потписом потврдио познавање ситуација и поступака на прузи.

Оспособљавање за радно мјесто прегледача кола

Члан 26.

(1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту прегледача кола након што је положио стручни испит за прегледача кола.

(2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,
2. основни појмови главних сигнала,
3. основни појмови о сигналимa за обезбјеђење пута вожње,
4. основни појмови о сигналимa на скретницама,
5. детаљно познавање одредаба о сигналимa на возовима,
6. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Опасност, кочи",
7. детаљно познавање одредаба о сигналним знацима за пробу кочница,
8. детаљно познавање одредаба о сигналним знацима маневарског особља,
9. детаљно познавање одредаба о сигналним ознакама "Међик", "Граница одсјека", "Граница кретање лица на перону" и "Задире у слободан профил";

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,
2. одредбе о зауставном путу,
3. познавање одредаба о споразумијевању при вршењу железничког саобраћаја,
4. одредбе о службеним мјестима,
5. одредбе о врстама возова,
6. одредбе о распореду, предаји и пријему службе,
7. опште о садржају пословног реда станице,

8. врсте колосијека у станицама,
9. основне одредбе о обиљежавању пруга, колосијека и скретница,
10. детаљно познавање поглавља о употреби кола,
11. детаљно познавање поглавља о нарочитим пошиљкама и одредаба о кодификацији пруга за комбиновани транспорт, основе поглавља о означавању возова,
12. одредбе о изводу из реда вожње за станично особље,
13. обавјештавање станичног особља о промјенама у саобраћају возова,
14. одредбе о припреми попутних исправа воза,
15. одредбе о брзини возова,
16. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима;
- 3) детаљно стручно знање у вези са кочењем воза;
- 4) стицање знања о карактеристикама жељезничких возила, и то:
  1. детаљно познавање свих врста вучених возила,
  2. детаљно познавање главних компоненти жељезничких возила и њихов утицај на безбједно одвијање саобраћаја,
  3. детаљно познавање техничких карактеристика путничких и теретних кола,
  4. детаљно познавање уређаја на путничким колима,
  5. детаљно познавање ознака и натписа на колима,
  6. детаљно познавање начина и обима прегледа кола,
  7. детаљно познавање одредаба о наљепницама на колима,
  8. детаљно познавање одредаба о врстама контејнера и њиховом обиљежавању,
  9. детаљно познавање одредаба о правилности товара на возилу;
- 5) стицање знања о техничким прописима, и то:
  1. познавање телекомуникационих веза и њиховог коришћења.
- (4) Практично оспособљавање:
  - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за прегледача кола, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем карактеристика вучених возила и са упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,
  - 3) кроз рад под надзором кандидат детаљно упознаје мјесне прилике на станици у којој ће стално обављати послове прегледача кола,
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
  - 6) прије самосталног обављања посла прегледач кола мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура у станици,
  - 7) након положеног практичног испита за прегледача кола послодавац може наредити прегледачу кола рад на другој станици само када је запослени обављао послове прегледача кола најмање три мјесеца на станици гдје је положио први практични испит за прегледача кола.
- (5) Прегледач кола може самостално радити на радном мјесту прегледача кола у станици у којој није оспособљаван или је од рада у тој станици протекло више од годину дана ако је претходно радио под надзором и потписом потврдио познавање ситуације и процедура у станици.

Оспособљавање за радно мјесто чувара пруге

Члан 27.

- (1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту чувара пруге када је положио стручни испит за чувара пруге.
- (2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.
- (3) Теоретско оспособљавање:
  - 1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:
    1. основни појмови о сигнализацији,
    2. основни појмови о главним сигналимa и предсигналимa,
    3. основно познавање одредаба о сигналимa на скретницама и исклизницама,
    4. познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,
    5. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Опасност, кочи" и "Стој",
    6. детаљно познавање одредаба о сигналимa пружног особља,
    7. детаљно познавање одредаба о сигналним ознакама "Међик", "Граница одсјека", "Граница кретање лица на перону" и "Задире у слободан профил";
  - 2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:
    1. основни појмови о саобраћајним прописима,
    2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја,
    3. детаљно познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад чувара пруге,
    4. детаљно познавање одредаба о сигурносним уређајима, којима рукује чувар пруге,
    5. опште познавање одредаба о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
    6. опште о означавању возова и изводу из реда вожње за пружно особље,

7. одредбе о обавјештавању пружног особља о саобраћају возова, обавјештење о одласку воза,
  8. опште о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи,
  9. опште познавање одредаба о електрифицираним пругама,
  10. одредбе о вожњи воза до извјесног мјеста на прузи,
  11. опште одредбе о вожњи моторних пружних возила за посебне намјене,
  12. одредбе о одбјегнућу возила,
  13. одредбе о билежнику телеграма и фонограма,
  14. поглавље о обезбјеђењу саобраћаја са чуварима пруге,
  15. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;
- 3) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:
1. основно познавање вучних возила,
  2. основно познавање типова вучених возила и
  3. основно познавање о правилности товара на возилима;
- 4) стицање знања из области грађевинске дјелатности, и то:
1. опште о доњем и горњем строју пруге,
  2. одредбе о пружном и заштитном појасу,
  3. дужности чувара при опходњи пруге.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
- 1) након добијања потврде о успешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за чувара, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности станице, пруге или дијела пруге и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:
    1. одредбе пословног реда станице, који се односе на рад чувара,
    2. одредбе које се односе на обезбјеђење саобраћаја на путним прелазима,
    3. дужности на радном мјесту, локалне посебности,
    4. о сигнално-сигурносним и телекомуникационим уређајима,
    5. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто чувара;
  - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
  - 6) прије самосталног обављања посла чувар мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;
  - 7) након положеног практичног испита послодавац може наредити чувару рад на другој станици или другом одсјеку пруге само када је запослени радио као чувар најмање три мјесеца на радном мјесту гдје је положио први практични испит.
- (5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:
- 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати чувар:
    1. за рад на другом типу сигнално-сигурносног уређаја,
    2. за рад на станици или прузи, када је рад повезан са обезбјеђењем саобраћаја на путном прелазу, ако није полагао практични испит у таквој станици или на таквој прузи,
    3. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи,
    4. при прелазу са неелектрифициране на електрифицирану пругу, ако није положио практични испит на електрифицираној прузи;
  - 2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, чувар може да започне рад под надзором код послодавца;
  - 3) у току рада под надзором чувар упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;
  - 4) након завршетка практичног оспособљавања чувар полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
  - 6) прије самосталног обављања посла чувар мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.
- (6) Услови за обављање послова чувара у другој станици или другом дијелу пруге без полагања практичног испита:
- 1) чувар који је положио практични испит за рад у једној станици или једном дијелу пруге, при преласку на рад у другу станицу или други дио пруге, не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,
  - 2) за самостално обављање послова довољно је да чувар ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,
  - 3) чувар мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада у станици или на дијелу пруге протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто возача пружних возила

Члан 28.

- (1) Радник је оспособљен да обавља рад на радном мјесту возача пружних возила након што је положио стручни испит за возача пружних возила.

- (2) За полагање стручног испита кандидат мора бити теоретски и практично оспособљен.
- (3) Теоретско оспособљавање:
- 1) кандидат стиче знање о одредбама Сигналног правилника;
  - 2) кандидат стиче знање о одредбама Саобраћајног правилника, и то:
    1. детаљно познавање општих одредаба,
    2. поглавља о пружним и станичним уређајима, поглавља о обилежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
    3. поглавља о употреби кола, поглавља о маневрисању,
    4. опште познавање одредаба о нарочитим пошиљкама и поглавља о означавању возова,
    5. одредбе о реду вожње,
    6. поглавље о пропратним исправама воза,
    7. поглавље о броју и распореду возног особља, о возњи лица теретним возовима, поглавље о регулисању саобраћаја возова за вријеме сметњи на АПБ или МЗ уређајима и одредбе о саобраћају возова за вријеме прекида службе отправника возова или одјавничара,
    8. одредбе о лаганим вожњама,
    9. одредбе о редовним улазним колосијецима,
    10. одредбе о путу вожње воза,
    11. поступак код улазног сигнала при промјени улазног колосијека или улазу воза на заузети или слијепи колосијек,
    12. изузетно заустављање воза,
    13. неупотребљивост или неважење главних сигнала,
    14. обавјештавање машиновође,
    15. дозвола за вожњу,
    16. изузетан пролаз воза,
    17. обезбјеђење саобраћаја на путном прелазу и поступак при квару уређаја,
    18. поглавље о раду возног особља, о неправилностима у току вожње, о регулисању саобраћаја за вријеме радова на прузи или у станицама, посебне одредбе о електрифицираним пругама, поглавља о посебним врстама саобраћаја, поглавља о возњи моторних возила за посебне намјене и поглавља о организацији саобраћаја у посебним условима,
      19. познавање образаца (распоред маневре, налози и биљежник телеграма – фонограма),
      20. поступци при озбиљним несрећама, несрећама или инцидентима;
    - 3) детаљно стручно знање у вези са кочењем моторних пружних возила;
    - 4) стиче знања о врстама и карактеристикама жељезничких возила, и то:
      1. познавање врста моторних пружних возила за посебне намјене,
      2. основно познавање врста вучених возила,
      3. основно познавање главних дијелова жељезничких возила и њиховог утицај на безбједност саобраћаја,
      4. главне техничке карактеристике теретних кола,
      5. основно познавање ознака и натписа на колима,
      6. основно познавање о правилности товара на колима;
    - 5) стицање знања о техничким прописима, и то:
      1. познавање основних одредаба о главним елементима сигналних уређаја,
      2. познавање скретничких поставних справа, скретничких кључева, механичких сигнала и локалне поставнице,
      3. познавање телекомуникационих веза и њихове употребе.

(4) Практично оспособљавање за полагање практичног испита:

    - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за возача моторних пружних возила, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца,
    - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем карактеристика типа моторног пружног возила, за који се оспособљава, са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу и са упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика,
    - 3) у току рада под надзором кандидат се под надзором инструктора оспособљава за обављање свих послова које треба самостално да обавља као возач пружног возила,
    - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац,
    - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
    - 6) возач пружног возила може самостално управљати моторним пружним возилом за посебне намјене на којем је положио практични испит на пругама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван, под условом да потписом потврди познавање пруге или дијела пруге,
    - 7) послје положеног практичног испита за возача пружних возила послодавац може да наложи возачу пружних возила рад на другом моторном пружном возилу за посебне намјене или другој прузи на којој није оспособљаван само када је радник радио као возач пружних возила најмање три мјесеца на моторном пружном возилу за посебне намјене на коме је положио практични испит за возача пружних возила и на прузи за коју је потписао познавање.

(5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:

    - 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати возач пружних возила:
      1. при прелазу са једног типа моторног пружног возила за посебне намјене на други тип,

2. ако је од посљедње вожње на једном типу возила протекло више од три године;
- 2) након теоретског упознавања карактеристика моторног пружног возила за посебне намјене са свим уређајима и опремом уграђеним на возилу, возач пружних возила може да започне рад под надзором код послодавца;
- 3) у току практичног оспособљавања возач пружних возила упознаје карактеристике моторног пружног возила за посебне намјене и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама моторног пружног возила за посебне намјене,
- 4) након завршеног практичног оспособљавања возач пружних возила полаже практичан испит пред комисијом коју имају послодавац,
- 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац,
- 6) прије самосталног обављања посла возач пружних возила мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура на прузи или дијелу пруге.
- (6) Возач пружних возила може самостално управљати моторним пружним возилом за посебне намјене на којем је положио практични испит на пругама или дијеловима пруга на којима је оспособљаван и за које је потписом потврдио познавање ситуација и процедура.
- (7) На прузи на којој се није оспособљавао или је од задње вожње по тој прузи протекло више од годину дана може самостално управљати моторним пружним возилом ако је претходно обавио рад под надзором у дневним и ноћним условима и потписом потврдио познавање ситуација и поступака на прузи.

Оспособљавање за радно мјесто техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге
Члан 29.

- (1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге када је положио стручни испит за техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге.
- (2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.
- (3) Теоретско оспособљавање:
  - 1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:
    1. основни појмови о сигнализацији,
    2. основни појмови о главним сигналимa и предсигналимa,
    3. познавање одредаба о сигналу граница маневрисања,
    4. детаљно познавање одредаба о сигналимa за означавање највеће допуштене брзине на прузи,
    5. основно познавање одредаба о сигналимa на скретницама и исклизнама,
    6. познавање одредаба о сигналу почетак зауставног пута испред путног прелаза,
    7. познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,
    8. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Стој",
    9. детаљно познавање одредаба о сигналимa пружног особља,
    10. детаљно познавање одредаба о преносним пружним опоменицама;
  - 2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:
    1. основни појмови о саобраћајним прописима,
    2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја које се односи на рад при одржавању,
    3. детаљно познавање садржине пословног реда станице који се односи на рад радника на одржавању пруге, објеката и опреме пруге,
    4. детаљно познавање одредаба о уређајима које одржава,
    5. опште познавање одредаба о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
    6. опште о означавању возова и изводу из реда вожње за пружно особље,
    7. одредбе о обавјештавању пружног особља о саобраћају возова, обавјештење о одласку воза,
    8. основе о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи,
    9. опште познавање одредаба о електрифицираним пругама,
    10. одредбе о вожњи воза до извјесног мјеста на прузи,
    11. опште одредбе о вожњи моторних пружних возила за посебне намјене,
    12. одредбе о одбјегнућу возила,
    13. одредбе о билежнику телеграма и фонограма,
    14. поглавље о обезбјеђењу саобраћаја са чуварима пруге,
    15. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;
  - 3) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:
    1. основно познавање вучних возила и возила за посебне намјене,
    2. основно познавање типова вучених возила и
    3. основно познавање о правилности товара на возилима;
  - 4) стицање знања из области грађевинске дјелатности, и то:
    1. познавање одредаба о доњем и горњем строју пруге,
    2. одредбе о пружном и заштитном појасу,
    3. познавање алата и машина за одржавање,
    4. основно познавање опреме и стабилних постројења електричне вуче.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности одсјека и опреме која се одржава и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;

3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:

1. одредбе пословних редова станица који се односе на рад техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге на одсјеку који одржава и за који се оспособљава,

2. дужности на радном мјесту, локалне посебности,

3. о сигнално-сигурносним и телекомуникационим уређајима,

4. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто радника на одржавању пруге, објеката и опреме пруге;

4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;

7) након положеног практичног испита послодавац може наредити техничару на одржавању пруге, објеката и опреме пруге рад на другом одсјеку само када је запослени радио као техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге најмање три мјесеца на одсјеку гдје се оспособљавао.

(5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:

1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге:

1. за рад на другом одсјеку који је опремљен другом опремом,

2. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи,

3. при прелазу са неелектрифициране на електрифицирану пругу, ако није положио практични испит на електрифицираној прузи;

2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге може да започне рад под надзором код послодавца;

3) у току рада под надзором техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика.;

4) након завршеног практичног оспособљавања радник на одржавању пруге, објеката и опреме пруге полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.

(6) Услови за обављање послова техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге на другом одсјеку без полагања практичног испита:

1) техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге, који је положио практични испит за рад на једном одсјеку који се одржава при преласку на рад на други одсјек не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,

2) за самостално обављање послова довољно је да радник на одржавању пруге, објеката и опреме пруге ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,

3) техничар на одржавању пруге, објеката и опреме пруге мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на одсјеку који се одржава протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја

Члан 30.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја када је положио стручни испит за техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја.

(2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. детаљно познавање општих одредаба, поглавља о главним сигналимима, предсигналимима, понављачима предсигналисања и граничном колосијечном сигналу, о допунским сигналимима, о сигналимима за обезбјеђење пута војње, о сигналимима на скретницама, на путним прелазима, о сигналимима пружног особља,

2. познавање одредаба о сигналимима на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,

3. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Стој",

4. детаљно познавање одредаба о преносним пружним опоменицама;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја, које се односи на рад при одржавању,

3. детаљно познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад радника на одржавању сигнално-сигурносних уређаја,

4. детаљно познавање одредаба о уређајима које одржава,

5. опште познавање одредаба о обилеживању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,
6. опште о означавању возова и изводу из реда војње за пружно особље,
7. одредбе о обавјештавању пружног особља о саобраћају возова, обавјештење о одласку воза,
8. основе о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи,
9. опште познавање одредаба о електрифицираним пругама,
10. одредбе о војњи воза до извјесног мјеста на прузи,
11. опште одредбе о војњи моторних пружних возила за посебне намјене,
12. одредбе о одбјегнућу возила,
13. одредбе о билежнику телеграма и фонограма и
14. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;
- 3) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:
  1. основно познавање вучних возила и возила за посебне намјене,
  2. основно познавање типова вучених возила,
  3. основно познавање о правилности товара на возилима;
- 4) стицање знања из области сигнално-сигурносних уређаја, и то:
  1. познавање механичких, електромеханичких, релејних и електронских сигнално-сигурносних уређаја,
  2. детаљно знање о сигнално-сигурносним уређајима за које се оспособљава,
  3. познавање алата и машина за одржавање,
  4. основно познавање опреме и стабилних постројења електричне вуче и телекомуникационих уређаја.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
  - 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања за одређену врсту сигнално-сигурносних уређаја и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности одсјека и опреме која се одржава и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:
    1. одредбе пословних редова станица, који се односе на рад техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја на одсјеку који се одржава и за који се оспособљава,
    2. сигнално-сигурносни уређаји на одсјеку који се одржава,
    3. дужности на радном мјесту, локалне посебности, пружни и телекомуникациони уређаји,
    4. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја;
    - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
    - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
    - 6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;
    - 7) након положеног практичног испита послодавац може наредити техничару на одржавању сигнално-сигурносних уређаја рад на другом одсјеку само када је запослени радио као техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја најмање три мјесеца на одсјеку гдје се оспособљавао.
  - (5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:
    - 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја:
      1. за рад на другом одсјеку који је опремљен другом опремом,
      2. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи,
      3. при прелазу са неелектрифициране на електрифицирану пругу, ако није положио практични испит на електрифицираној прузи;
    - 2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја може да започне рад под надзором код послодавца;
    - 3) у току рада под надзором техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;
    - 4) након завршетка практичног оспособљавања техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
    - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
    - 6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.
  - (6) Услови за обављање послова техничара на одржавању сигнално-сигурносних уређаја на другом одсјеку без полагања практичног испита:
    - 1) техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја, који је положио практични испит за рад на једном одсјеку који се одржава при преласку на рад на други одсјек не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,
    - 2) за самостално обављање послова довољно је да техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,

3) техничар на одржавању сигнално-сигурносних уређаја мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на одсјеку који одржава протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто техничар на одржавању телекомуникационих уређаја

Члан 31.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту техничар на одржавању телекомуникационих уређаја када је положио стручни испит за радника на одржавању телекомуникационих уређаја.

(2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,
2. основни појмови о главним сигналимa и предсигналимa,
3. познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,
4. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Стој",
5. детаљно познавање одредаба о сигналимa пружног особља,
6. основни појмови о сигналној ознаци граница одсјека, о преносним пружним опоменицама, о ознаци граница кретања лица на перону и о сигналној ознаци за предмете који задиру у профил;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,
2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја, које се односи на рад при одржавању,

3. детаљно познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад радника на одржавању телекомуникационих уређаја,

4. детаљно познавање одредаба о уређајима које одржава,
5. основе о регулисању саобраћаја возова у току радова на прузи,
6. опште познавање одредаба о електрифицираним пругама,
7. опште одредбе о возњи моторних пружних возила за посебне намјене,
8. одредбе о одбјегнућу возила,
9. одредбе о билежнику телеграма и фонограма,
10. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;

3) стицање знања из области телекомуникационих уређаја, и то:

1. познавање високофреквентних и радио-уређаја, телефонских централа, уређаја и апарата, електронских уређаја и опреме, уређаја за регистровање,
2. о уређајима за пренос података и о рачунарским мрежама, о уређајима за обавјештавање путника, о уређајима за централни надзор и управљање телекомуникационим системима, опремом и уређајима,
3. детаљно знање о уређајима за које се кандидат оспособљава,
4. познавање алата и машина за одржавање,
5. основно познавање опреме и стабилних постројења електричне вуче.

(4) Практично оспособљавање за полагање практичног испита:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања за одређену врсту телекомуникационих уређаја и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за техничара на одржавању телекомуникационих уређаја, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности одсјека и опреме која се одржава и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;

3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:

1. одредбе пословних редова станица, који се односе на рад радника на одржавању телекомуникационих уређаја на одсјеку који се одржава и за који се оспособљава,

2. дужности на радном мјесту, локалне посебности, пружни и телекомуникациони уређаји,

3. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто радника на одржавању телекомуникационих уређаја;

4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању телекомуникационих уређаја мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;

7) након положеног практичног испита послодавац може наредити техничару на одржавању телекомуникационих уређаја рад на другом одсјеку само када је запослени радио као техничар на одржавању телекомуникационих уређаја најмање три мјесеца на одсјеку гдје се оспособљавао.

(5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:

1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати техничар на одржавању телекомуникационих уређаја:

1. рад на другом одсјеку који је опремљен другом опремом,
2. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи,
3. при прелазу са неелектрифициране на електрифицирану пругу, ако није положио практични испит на електрифицираној прузи;

2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, техничар на одржавању телекомуникационих уређаја може да започне рад под надзором код послодавца;

3) у току рада под надзором техничар на одржавању телекомуникационих уређаја упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и проценом ризика;

4) након завршеног практичног оспособљавања техничар на одржавању телекомуникационих уређаја полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању телекомуникационих уређаја мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.

(6) Услови за обављање послова техничара на одржавању телекомуникационих уређаја на другом одсјеку без полагања практичног испита:

1) техничар на одржавању телекомуникационих уређаја, који је положио практични испит за рад на једном одсјеку који се одржава при преласку на рад на други одсјек не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,

2) за самостално обављање послова довољно је да радник на одржавању телекомуникационих уређаја ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,

3) техничар на одржавању телекомуникационих уређаја мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на одсјеку који одржава протекло преко годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче

Члан 32.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту техничара на одржавању стабилних постројења електричне вуче када је положио стручни испит за радника на одржавању стабилних постројења електричне вуче.

(2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,

2. основни појмови о главним сигналимa и предсигналимa,

3. познавање одредаба о сигналу граница маневрисања,

4. детаљно познавање сигнала електричне вуче,

5. основно познавање одредаба о сигналимa на скретницама и исклизнацима,

6. познавање одредаба о сигналимa на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима,

7. детаљно познавање одредаба о сигналном знаку "Пази" и "Стој",

8. детаљно познавање одредаба о сигналимa пружног особља,

9. детаљно познавање одредаба о преносним пружним опоменицама;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу жељезничког саобраћаја, које се односи на рад при одржавању,

3. детаљно познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад радника на одржавању стабилних постројења електричне вуче,

4. детаљно познавање одредаба о уређајима које одржава,

5. детаљно познавање одредаба о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,

6. опште о означавању возова,

7. детаљно познавање регулисања саобраћаја возова у току радова на прузи,

8. детаљно познавање одредаба о електрифицираним пругама,

9. одредбе о вожњи воза до извјесног мјеста на прузи,

10. опште одредбе о вожњи моторних пружних возила за посебне намјене,

11. одредбе о одбјегнућу возила,

12. одредбе о биљежнику телеграма и фонограма,

13. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;

3) стицање знања о здрављу и безбједности на раду, и то:

1. детаљно познавање употребе заштитне опреме,

2. детаљно познавање о кретању пругом,

3. детаљно познавање опасности при квачењу различитих жељезничких возила,

4. детаљно познавање одредаба о заштити од пожара,

5. детаљно познавање одредаба о опасностима при раду на електрифицираним пругама;

4) стицање знања о основним карактеристикама жељезничких возила, и то:

1. основно познавање вучних возила и возила за посебне намјене,

2. основно познавање типова вучених возила,

3. основно познавање о правилности товара на возилима;

5) стицање знања из области стабилних постројења електричне вуче, и то:

1. основно познавање различитих система стабилних постројења електричне вуче,

2. детаљна знања о железничким напојним далеководима, електронапојним постројењима, о уређајима за даљинско управљање електричном вучом система за који се оспособљава,

3. познавање алата и машина за одржавање.

(4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:

1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за техничара на одржавању стабилних постројења електричне вуче, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;

2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности одсјека и опреме која се одржава и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;

3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:

1. одредбе пословних редова станица, који се односе на рад техничара на одржавању стабилних постројења електричне вуче на одсјеку који одржава и за који се оспособљава,

2. дужности на радном мјесту, локалне посебности, пружни и телекомуникациони уређаји,

3. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто радника на одржавању стабилних постројења електричне вуче;

4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла радник на одржавању стабилних постројења електричне вуче мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;

7) након положеног практичног испита послодавац може наредити раднику на одржавању стабилних постројења електричне вуче рад на другом одсјеку само када је запослени радио као радник на одржавању стабилних постројења електричне вуче најмање три мјесеца на одсјеку гдје се оспособљавао.

(5) Практично оспособљавање за полагање другог практичног испита:

1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче:

1. за рад на другом одсјеку који је опремљен другом опремом,

2. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи;

2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче може да започне рад под надзором код послодавца;

3) у току рада под надзором техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;

4) након завршетка практичног оспособљавања техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;

5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;

6) прије самосталног обављања посла техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.

(6) Услови за обављање послова техничара на одржавању стабилних постројења електричне вуче на другом одсјеку без полагања практичног испита:

1) техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче, који је положио практични испит за рад на једном одсјеку који се одржава при преласку на рад на други одсјек не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,

2) за самостално обављање послова довољно је да техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,

3) техничар на одржавању стабилних постројења електричне вуче мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на одсјеку који се одржава протекло више од годину дана.

Оспособљавање за радно мјесто диспечера стабилних постројења електричне вуче

Члан 33.

(1) Радник је оспособљен за рад на радном мјесту диспечера стабилних постројења електричне вуче када је положио стручни испит за диспечера стабилних постројења електричне вуче.

(2) За обављање стручног испита кандидат се мора теоретски оспособити и завршити практично оспособљавање.

(3) Теоретско оспособљавање:

1) кандидат стиче знања о одредбама Сигналног правилника, и то:

1. основни појмови о сигнализацији,

2. основни појмови о главним сигналимa и предсигналимa,

3. познавање одредаба о сигналу граница маневрисања,

4. детаљно познавање сигнала електричне вуче;

2) кандидат стиче знања о одредбама Саобраћајног правилника, и то:

1. основни појмови о саобраћајним прописима,

2. детаљно познавање одредаба о споразумијевању при вршењу железничког саобраћаја, које се односи на рад диспечера стабилних постројења електричне вуче,

3. детаљно познавање садржине пословног реда станице, који се односи на рад диспечера стабилних постројења електричне вуче,

4. детаљно познавање одредаба о обиљежавању пруга, колосијека, скретница, сигнала и других уређаја,

5. опште о означавању возова,
  6. детаљно познавање регулисања саобраћаја возова у току радова на прузи,
  7. детаљно познавање одредаба о електрификованим пругама,
  8. одредбе о возњи воза до извјесног мјеста на прузи,
  9. опште одредбе о возњи моторних пружних возила за посебне намјене,
  10. одредбе о одбјегнућу возила,
  11. одредбе о билежнику телеграма и фонограма,
  12. поступак при озбиљној несрећи, несрећи или инциденту;
- 3) стицање знања из области стабилних постројења електричне вуче, и то:
1. основно познавање различитих система стабилних постројења електричне вуче,
  2. детаљна знања о жељезничким напојним далеководима, електронапојним постројењима, о уређајима за даљинско управљање електричном вучом система за који се оспособљава.
- (4) Практично оспособљавање за полагање првог практичног испита:
- 1) након добијања потврде о успјешном завршетку теоретског оспособљавања и важећег увјерења о испуњавању прописаних здравствених услова за диспечера стабилних постројења електричне вуче, кандидат може да почне са практичним оспособљавањем код послодавца;
  - 2) практично оспособљавање почиње са теоретским упознавањем посебности диспечерског одсјека и опреме и упознавањем са практичном примјеном прописа о личној безбједности, заштити на раду и организацији рада у јединици и на средствима којима се обавља практична обука у вези са процјеном ризика;
  - 3) кроз рад под надзором кандидат детаљно сазнаје:
    1. одредбе пословних редова станица, који се односе на рад диспечера стабилних постројења електричне вуче на прузи или дијелу пруге за који се оспособљава,
    2. дужности на радном мјесту, локалне посебности, пружни и телекомуникациони уређаји,
    3. опасности на раду и ризик од пожара, који проистичу из процјене ризика за радно мјесто диспечера стабилних постројења електричне вуче;
    - 4) по завршеном практичном оспособљавању кандидат полаже практични испит пред комисијом коју именује послодавац;
    - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
    - 6) прије самосталног обављања посла диспечер стабилних постројења електричне вуче мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура;
    - 7) након положеног првог практичног испита послодавац може наредити диспечеру стабилних постројења електричне вуче рад на другој прузи или дијелу пруге само када је запослени радио као диспечер стабилних постројења електричне вуче најмање три мјесеца на прузи или дијелу пруге гдје се оспособљавао.
- (5) Практично оспособљавање за полагање сљедећег практичног испита:
- 1) практично оспособљавање и практични испит мора полагати диспечер стабилних постројења електричне вуче:
    1. за рад на другој прузи или дијелу пруге која је опремљена другом опремом и
    2. при прелазу са једноколосијечне на двоколосијечну пругу, ако није положио практични испит на двоколосијечној прузи;
  - 2) након теоретског упознавања специфичности, које није познавао, диспечер стабилних постројења електричне вуче може да започне рад под надзором код послодавца;
  - 3) у току рада под надзором диспечер стабилних постројења електричне вуче упознаје карактеристике и спровођење прописа о чувању личне безбједности и заштити на раду, у складу са карактеристикама и процјеном ризика;
  - 4) након завршеног практичног оспособљавања диспечер стабилних постројења електричне вуче полаже практичан испит пред комисијом коју именује послодавац;
  - 5) успјешно положен практични испит је основ за издавање потврде о положеном практичном испиту коју издаје послодавац;
  - 6) прије самосталног обављања посла диспечер стабилних постројења електричне вуче мора потписом да потврди познавање ситуација и процедура.
- (6) Услови за обављање послова диспечера стабилних постројења електричне вуче на другој прузи или дијелу пруге без полагања практичног испита:
- 1) диспечер стабилних постројења електричне вуче, који је положио практични испит за рад на једној прузи или дијелу пруге при преласку на рад на другој прузи или дијелу пруге не полаже практични испит уколико полагање практичног испита није прописано у ставу 4. овог члана,
  - 2) за самостално обављање послова довољно је да диспечер стабилних постројења електричне вуче ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака,
  - 3) диспечер стабилних постројења електричне вуче мора да ради под надзором и потписом потврди познавање услова и поступака и ако је од самосталног рада на прузи или дијелу пруге протекло више од годину дана.

ГЛАВА VI

ПРОВЈЕРЕ ТЕОРЕТСКЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ КАНДИДАТА ЗА РАДНА МЈЕСТА ИЗВРШНЕ СЛУЖБЕ

Провјера теоретске оспособљености Члан 34.

Теоретску оспособљеност за вријеме обуке провјерава предавач сваког предмета, а на крају теоретског оспособљавања провјеру врши испитна комисија, коју именује послодавац.

Провјера теоретске оспособљености Члан 35.

- (1) Испитна комисија састоји се од предсједника и најмање два члана.

- (2) Чланови комисије заступљени су у складу са бројем предмета обухваћеним програмом испита.
- (3) Предсједник комисије именује се из реда чланова комисије и мора бити из дјелатности из које је кандидат.
- (4) Чланови комисије су истовремено и испитивачи.
- (5) Комисију именује послодавац.
- (6) Испитна комисија усмене одговоре кандидата оцјењује одмах након испитивања, а писмене радове најкасније седам дана након што их кандидат преда.
- (7) Комисијска провјера стручне оспособљености обавља се у складу са програмом испита, који за свако радно мјесто радника извршне службе на жељезници израђује послодавац.
- (8) У програму се налазе и критеријуми за оцјењивање.
- (9) Жалба на оцјену комисије је могућа, у складу са прописима којим се уређује област стручног и техничког образовања.

Потврда о положеном теоретском испиту

Члан 36.

- (1) Кандидату који је успјешно прошао комисијску провјеру теоретске оспособљености послодавац код кога је обављен теоретски испит издаје потврду о положеном теоретском испиту.
- (2) Потврда о положеном теоретском испиту треба да садржи:
  - 1) назив послодавца (стручног лица за обуку) који је издао потврду,
  - 2) број потврде,
  - 3) датум полагања теоретског испита,
  - 4) подаци о кандидату који је положио испит (име презиме, стручна спрема),
  - 5) назив програма стручног оспособљавања за које је кандидат полагао теоретски испит,
  - 6) датум издавања потврде, печат и потпис одговорног лица.
- (3) Број и датум издавања потврде мора да се подудара са подацима уписаним у евиденцију издатих потврда, коју води лице за обуку које именује послодавац.
- (4) Ако је потврда уништена или изгубљена, издаје се дупликат, на коме је назначено да је дупликат.

ГЛАВА VII

ПРАКТИЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И ПРОВЈЕРА ПРАКТИЧНЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА РАДНА МЈЕСТА ИЗВРШНЕ СЛУЖБЕ

Ментор и инструктор

Члан 37.

- (1) Послодавац именује ментора за практично оспособљавање.
- (2) Задаци ментора су да:
  - 1) води и координира рад инструктора,
  - 2) прати успјешност рада кандидата,
  - 3) предлаже кандидата за полагање практичног испита.
- (3) За ментора се може именовати лице које је инжењер одговарајуће струке.
- (4) Послодавац мора за рад под надзором за сваког кандидата да именује инструктора.
- (5) Задатак инструктора је да обучи кандидата за рад на радном мјесту на којем се обучава.
- (6) Током обуке инструктор је одговоран за безбједност у саобраћају.
- (7) За инструктора се може одредити лице које има искуство од најмање пет година на радном мјесту за које се кандидат оспособљава.
- (8) Инструктор мора да ради најмање шест мјесеци на истом радном мјесту на којем се кандидат оспособљава.
- (9) Када се на одређеном радном мјесту због развоја технологије уводи уређај који није био у употреби на том радном мјесту, оспособљавање радника извршне службе треба дефинисати у уговору за набавку и уградњу нове опреме.
- (10) Потребно је оспособити довољан број радника извршне службе да се посао може несметано обављати до испуњења услова за инструкторе.

Трајање практичне обуке

Члан 38.

- (1) Минимално трајање практичне обуке (оспособљавања) приказано је у сљедећој табели:

Назив радног мјеста	Минимални број сати практичног оспособљавања полагања првог практичног испита (сати)	Минимални број сати практичног оспособљавања за другу врсту уређаја, други тип возила, другу станицу, службено мјесто или пругу (сати)
МАНЕВРИСТА, ВОЗНИ МАНЕВРИСТА (МАНЕВРИСТА НА ВОЗУ)	168	32
РУКОВАЛАЦ МАНЕВРЕ	96	32
ВОЗОВОЂА	- 24 сата за маневристу, - 24 сата за вођу маневре, - 288 сати за возовођу, - 48 сати на пругама где ће пратити возове	- 36 сати на другој станици, - 24 сата на другој пруги

ПОМОЋНИК МАШИНОВОЂЕ	- 12 сати за маневристу, - 12 сати за скретничара, - 12 сати прегледача кола, - 120 сати у вожњи на вучном возилу воза за који се оспособљава	- 24 сата на другој прузи и/или - 24 сата на другом типу вучнога возила истога система вуче и - 60 сати на другом типу вучнога возила другог система вуче
МАШИНОВОЂА НА МАНЕВРИ	- 12 сати за маневристу, - 24 сата скретничара, - 12 сати прегледача кола, - 540 сати у вожњи на вучном возилу воза за који се оспособљава	- 24 сата на другој прузи и/или - 60 сати на другом типу вучнога возила истога система вуче и - 180 сати на другом типу вучнога возила другог система вуче
МАШИНОВОЂА	- 12 сати за маневристу, - 12 сати помоћника машиновође, - 12 сати прегледача кола, - 180 сати за машиновођу на маневри, - 540 сати у вожњи на вучном возилу воза за који се оспособљава или 5.000 km	- 24 сата на другој прузи и/или - 60 сати на другом типу вучнога возила истога система вуче и - 180 сати на другом типу вучнога возила другог система вуче
ПРЕГЛЕДАЧ КОЛА	360	- 24 сата за другу станицу.
ВОЗАЧ ПРУЖНОГ ВОЗИЛА	- 12 сати за маневристу, - 12 сати прегледача кола, - 360 сати у вожњи моторног пружног возила за посебне намјене, за којег се практично оспособљава	- 24 сата на другој прузи и/или - 60 сати на другом моторном пружном возилу
СКРЕТНИЧАР	168	48
ОДЈАВНИЧАР	168	24
ОТПРАВНИК ВОЗОВА	- 12 сати за скретничара у станици за коју се обучава, - 24 сата за надзорника скретница у станици за коју се обучава, - 12 сати за одјавничара у станици за коју се обучава, - 540 сати отправник у станици за коју се обучава	- 24 сата за рад у другој станици са истом врстом СС уређаја, - 60 сати за рад на другој врсти СС уређаја, рад на електрифицираној прузи или једноколосијечној прузи, - 180 сати за рад у ранжирној или одвојној станици на главној прузи или у станици гдје се са једноколосијечне прелази на двоколосијечну пругу
ВОЗНИ ДИСПЕЧЕР	96	- 48 сати за рад на другом одсјеку управљања саобраћајем, за исту врсту СС уређаја, - 180 сати за рад на другој врсти СС уређаја
САОБРАЋАЈНИ ДИСПЕЧЕР	96	48
ЧУВАР ПРУГЕ	- 96 сати рада под надзором за чувара пруге, - 72 сата за чувара пруге који управља поставним справама за осигурање путних прелаза	- 36 сати за чувара пруге који управља поставним справама за осигурање путних прелаза, - 24 сати за чувара опходара или чувара на обезбјеђењу пружних радова
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ ПРУГЕ, ОБЈЕКТА И ОПРЕМЕ ПРУГЕ	320	16
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ СИГНАЛНО-СИГУРНОСНИХ УРЕЂАЈА	540	- 90 сати за другу врсту СС уређаја, - 24 сата за други пружни одсјек
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ УРЕЂАЈА И ОПРЕМЕ	360	- 90 сати за другу врсту телекомуникационих уређаја, - 24 сата за други пружни одсјек
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ВУЧЕ	- 360 сати под надзором на мјесту техничар одржавања СПЕВ-а	- 96 сати за други систем СПЕВ, - 24 сата на другом пружном одсјеку
ДИСПЕЧЕР СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ВУЧЕ	- 24 сата при одржавању СПЕВ, - 300 сати у раду као диспечер СПЕВ	- 72 сата на другом систему СПЕВ
КОНДУКТЕР	- 24 сата на радном мјесту маневристе, - 180 сати на радном мјесту кондуктера	- 24 сати на другој прузи

(2) Ако се посао обавља у смјенама, и практично оспособљавање обавља се на исти начин.

Провјера практичне оспособљености

Члан 39.

- (1) Провјера практичне оспособљености врши се на практичном испиту.
- (2) Комисију за провјеру практичне оспособљености именује послодавац код кога је спроведено практично оспособљавање (обука).
- (3) Испитна комисија састоји се од предсједника и најмање два члана.
- (4) Испитна комисија формира се тако да буду заступљене све области које су обухваћене програмом практичног испита.
- (5) Предсједник комисије именује се из реда чланова комисије и мора бити из дјелатности из које је кандидат.
- (6) Чланови комисије су истовремено и испитивачи.

- (7) Испиту присуствује и ментор кандидата без права да испитује и оцјењује кандидата.
- (8) Испитна комисија усмене одговоре кандидата оцјењује одмах након испитивања, а писмене радове најкасније седам дана након што их кандидат преда.
- (9) Комисијска провјера стручне оспособљености обавља се у складу са програмом испита, који се израђује за свако радно мјесто радника извршне службе.
- (10) У програму се морају налазити и критеријуми за оцјењивање.
- (11) Жалба на оцјену комисије је могућа, у складу са прописима којима се уређује област стручног и техничког образовања.
- (12) Кандидат за радника извршне службе полаже практични испит под надзором инструктора са којим је радио под надзором и на истом радном мјесту на коме је оспособљаван.
- (13) За безбједност жељезничког саобраћаја на практичном испиту одговоран је радник извршне службе – инструктор на радном мјесту гдје се испит полаже.
- (14) Комисија мора на практичном испиту да провјери такав обим посла да може да утврди да ли је кандидат у стању да самостално обавља посао или не и о томе га усмено информише.
- (15) Комисија на практичном испиту оцјењује практично обављање послова и оспособљеност, прописане за радно мјесто за које се полаже практични испит.
- (16) Ако комисија утврди да је кандидат способан да самостално обавља рад на радном мјесту радника извршне службе, узима од њега писмену изјаву да се осјећа способним за самостално обављање рада на радном мјесту за које је полагао практични испит.
- (17) Кандидату који је успјешно завршио комисијску провјеру практичне оспособљености и дао писмену изјаву послодавац издаје потврду о положеном практичном испиту.

Потврда о положеном практичном испиту

Члан 40.

- (1) Кандидату који је успјешно прошао практични испит послодавац код кога је полагао испит издаје потврду о положеном практичном испиту.
- (2) Потврда о положеном практичном испиту садржи:
  - 1) назив послодавца који је издао потврду,
  - 2) број потврде,
  - 3) датум полагања практичног испита,
  - 4) податке о кандидату који је полагао практични испит,
  - 5) радно мјесто за које је кандидат положио практични испит,
  - 6) датум издавања потврде, печат и потпис одговорног лица код послодавца и потпис предсједника комисије.
- (3) Број и датум издавања потврде мора да се подудара са подацима уписаним у евиденцију издатих потврда о положеном практичном испиту.
- (4) Ако је потврда уништена или изгубљена, послодавац издаје дупликат, на коме је назначено да је дупликат.

ГЛАВА VIII

УСЛОВИ И НАЧИН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗА РАДНА МЈЕСТА ИЗВРШНЕ СЛУЖБЕ

Стручно усавршавање

Члан 41.

- (1) Послодавац у систему управљања безбједношћу обезбјеђује систем стручног усавршавања, којим уређује одржавање нивоа оспособљености свог особља и провјеру његове оспособљености, одређује радна мјеста на којима је рад у вези са безбједношћу и уредношћу жељезничког саобраћаја и процедуре за одржавање нивоа оспособљености радника на тим радним мјестима.
- (2) Стручно усавршавање састоји се од усавршавања општег стручног знања и усавршавања стручног знања о возним средствима, уређајима и инфраструктури.
- (3) Стручно усавршавање изводи стручно лице за обуку које именује послодавац.
- (4) Спровођење стручног усавршавања извршава се тако да се обезбједи правичан и недискриминаторски приступ за све раднике на радним мјестима извршне службе и њихове послодавце.
- (5) За извођење стручног усавршавања морају бити испуњени сљедећи услови:
  - 1) стручно лице за обуку мора имати високу стручну спрему одговарајућег смјера,
  - 2) адекватан простор за обављање стручног усавршавања са гарантованим минималним условима за рад (одговарајућа опрема и техничка опрема),
  - 3) приступ одговарајућим средствима (жељезничка возила, сигнално-сигурносни и телекомуникациони уређаји, стабилна постројења електричне вуче), гдје је предвиђено практично усавршавање,
  - 4) приступ стручној литератури и важећим прописима у електронској или писаној форми.
- (6) Предавач практичне обуке и вјештина мора имати најмање вишу стручну спрему одговарајућег смјера, најмање пет година искуства на том радном мјесту и мора бити упознат са садржајима који су потребни за рад на радном мјесту за које се кандидат оспособљава.
- (7) Радници извршне службе на жељезници и радници који обављају послове везане за безбједност и уредност саобраћаја морају стално усавршавати своје стручно знање кроз самообразовање и редовно и ванредно стручно усавршавање.

Редовно стручно усавршавање

Члан 42.

- (1) Редовну стручну провјеру знања послодавац спроводи за свако радно мјесто радника извршне службе.

(2) Минимални годишњи број часова редовног поучавања за свако радно мјесто радника извршне службе дефинисан је у сљедећој табели:

Назив радног мјеста	Минимални годишњи број сати	
	Број сати који се односи на основно струковно знање	Број сати који се односи на познавање возних средстава и инфраструктуре
ЖЕЉЕЗНИЧКИ САОБРАЋАЈНИ РАДНИК	12	12
ВОЗОВОЂА	12	12
ПОМОЋНИК МАШИНОВОЂЕ	12	12
МАШИНОВОЂА НА МАНЕВРИ	12	12
МАШИНОВОЂА	12	12
ПРЕГЛЕДАЧ КОЛА	12	12
ВОЗАЧ ПРУЖНОГ ВОЗИЛА	6	6
ОТПРАВНИК ВОЗОВА	12	12
ДИСПЕЧЕР	12	12
ЧУВАР	6	6
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ ОБЈЕКТА И ОБЈЕКТА ПРУГЕ	6	12
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ СИГНАЛНО-СИГУРНОСНИХ УРЕЂАЈА	6	12
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ УРЕЂАЈА И ОПРЕМЕ	6	12
ТЕХНИЧАР НА ОДРЖАВАЊУ СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ВУЧЕ	6	12
ДИСПЕЧЕР СТАБИЛНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ВУЧЕ	6	12
КОНДУКТЕР	6	6

(3) Предвиђени минимални годишњи број часова мора бити равномјерно распоређен током цијеле календарске године.

(4) У минимални годишњи број часова стручног подучавања нису укључени часови редовне или ванредне провере стручне оспособљености, као и стручно усавршавање са новим уређајима, опремом и софтвером.

Ванредно стручно подучавање

Члан 43.

(1) Ванредно стручно подучавање састоји се од садржаја у вези са општим стручним знањем и садржајем који се односе на стручно знање о возним средствима, уређајима и инфраструктури.

(2) Ванредно стручно подучавање обезбјеђује послодавац у случају:

- 1) велике техничке и технолошке промјене на возним средствима, уређајима и инфраструктури,
- 2) издавања нових прописа или суштинских измјена постојећих,
- 3) сумње да радници на радним мјестима извршне службе нису довољно оспособљени,
- 4) да се понављају неправилности у раду.

Присуство редовном и ванредном стручном подучавању

Члан 44.

(1) Присуство редовном и ванредном стручном подучавању за раднике на радним мјестима извршне службе на жељезници је обавезно.

(2) Неприсуствовање стручном подучавању повлачи за собом дисциплинску одговорност прописану актом послодавца.

ГЛАВА IX

УСЛОВИ И НАЧИН ПРОВЈЕРЕ СТРУЧНЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА РАДНА МЈЕСТА ИЗВРШНЕ СЛУЖБЕ

Редовна и ванредна провјера

Члан 45.

(1) Редовну и ванредну провјеру стручне оспособљености спроводи послодавац у вријеме и на начин који он одреди.

(2) Редовна и ванредна провјера стручне оспособљености обавезна је за све раднике на радним мјестима извршне службе који подлијежу провјерама способности, уз правичан и недискриминаторски приступ.

(3) Запослени који обављају послове израде и тумачења оперативних саобраћајно-техничких прописа, оспособљавања и усавршавања радника извршне службе и послове организације и надзора над радом радника извршне службе имају обавезу да прије обављања тих послова обаве ванредну провјеру знања из области којима треба да овладају радници извршне службе на које ће се њихов посао односити, осим ако је запослени обавио редовну или ванредну провјеру у року крајем од годину дана.

Редовна и ванредна провјера стручне оспособљености

Члан 46.

(1) Стручна оспособљеност радника на радним мјестима извршне службе редовно се провјерава најмање једном годишње из познавања општег стручног знања и стручног знања о возним средствима, уређајима и инфраструктури.

(2) Ванредна провјера стручне оспособљености извршава се:

- 1) прије почетка новог реда вожње,

- 2) ако је одсуство радника трајало дуже од шест мјесеци,
 3) ако запослени због непознавања правила може да угрози безбједност жељезничког саобраћаја или ако не испуњава обавезе када је ријеч о стручном усавршавању,
 4) приликом издавања нових прописа или суштинских измјена постојећих прописа,
 5) приликом великих техничких и технолошких промјена на возним средствима, уређајима и инфраструктури.
- (3) У свим случајевима из става 2. овог члана послодавац раднику на радном мјесту извршне службе не дозвољава даљи рад и упућује га на ванредну провјеру стручне оспособљености.
- (4) Опште стручно знање запослених који обављају послове израде и тумачења оперативних саобраћајно-техничких прописа, оспособљавања и усавршавања радника извршне службе и послове организације и надзора над радом радника извршне службе мора се редовно провјеравати сваке двије године, а при значајним измјенама постојећих прописа и ванредно, пред комисијом коју именује послодавац.

ГЛАВА X

ОСПОСОБЉАВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА РАДНА МЈЕСТА КОЈА ОРГАНИЗУЈУ И КОНТРОЛИШУ РАД

Стручно оспособљавање саобраћајних инжењера жељезничког смјера (180 ECTS бодова)

Члан 47.

Стручна обука за ово занимање траје десет мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима одјавничара и надзорника скретница	1
Упознавање са пословима организације колске службе	1
Упознавање са пословима транзитера и возовође	1
Упознавање са пословима магационера и робног благајника	2
Упознавање са пословима путничког благајника	1
Упознавање послова моторовође	1
Упознавање са пословима прегледача кола	1
Упознавање са пословима отправника возова	2
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са пословима телекоманде центра ЦДУ	1
Упознавање са пословима службе за СС и ТК постројења	1
Упознавања са службом одржавања горњег строја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за отправника возова у складу са чланом 19. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима шефа станице	1
Упознавање са пословима оперативне службе	2
Упознавање са пословима реда возње	2
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за инжењера жељезничког саобраћаја	2
Полагање стручног испита за инжењера жељезничког саобраћаја	1
	Самостално обављање послова отправника возова 12

Стручно оспособљавање дипломираног саобраћајног инжењера жељезничког смјера (240 ECTS бодова)

Члан 48.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима одјавничара и надзорника скретница	1
Упознавање са пословима организације колске службе	1
Упознавање са пословима транзитера и возовође	1
Упознавање са пословима магационера и робног благајника	2
Упознавање са пословима путничког благајника	1
Упознавање послова моторовође	1
Упознавање са пословима прегледача кола	1

Упознавање са пословима отправника возова	2
Упознавање са пословима Км и ЕВП	1
Упознавање са пословима телекоманде центра ЦДУ	1
Упознавање са пословима службе за СС и ТК постројења	1
Упознавање са службом одржавања горњег строја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за отправника возова у складу са чланом 19. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима шефа станице	1
Упознавање са пословима оперативне службе	3
Упознавање са пословима реда вожње	3
Упознавање са радом транспортне службе на тактичком нивоу	2
Упознавање са организацијом рада колске службе и обрачуна по РИВ и РИЦ	2
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног инжењера жељезничког саобраћаја	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног инжењера жељезничког саобраћаја	1
	Самостално обављање послова отправника возова 12

Стручно оспособљавање инжењера машинске струке – смјер вуча возова (180 ECTS бодова)

Члан 49.

Стручна обука за ово занимање траје десет мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације вуче возова	2
Упознавање са пословима надзорника локомотива	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође на маневри	1
Упознавање са пословима помоћника машиновође	1
Упознавање са пословима машиновође на дизел-локомотиви	3
Упознавање послова моторовође на електролокомотиви	1
Упознавање са пословима прегледача кола	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања локомотива	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 25. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима вучу возова на оперативном нивоу	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за машинског инжењера вуче возова	2
Полагање стручног испита за машинског инжењера вуче возова	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера машинске струке – смјер вуча возова (240 ECTS бодова)

Члан 50.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације вуче возова	2
Упознавање са пословима надзорника локомотива	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође на маневри	1
Упознавање са пословима помоћника машиновође	1
Упознавање са пословима машиновође на дизел-локомотиви	3

Упознавање послова моторовође на електролокомотиви	1
Упознавање са пословима прегледача кола	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања локомотива	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 25. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима у секцији за вуче возова	3
Упознавање са пословима оперативне службе	2
Упознавање са пословима реда вожње	2
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног машинског инжењера вуче возова	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног машинског инжењера вуче возова	1

Стручно оспособљавање инжењера електротехничке струке – смјер вуча возова (180 ECTS бодова)

Члан 51.

Стручна обука за ово занимање траје десет мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације вуче возова	2
Упознавање са пословима надзорника локомотива	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође на маневри	1
Упознавање са пословима помоћника машиновође	1
Упознавање са пословима машиновође на дизел-локомотиви	1
Упознавање послова моторовође на електролокомотиви	3
Упознавање са пословима прегледача кола	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања локомотива	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 25. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима вучу возова на оперативном нивоу	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за електротехничког инжењера вуче возова	2
Полагање стручног испита за електротехничког инжењера вуче возова	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера електротехничке струке – смјер вуча возова (240 ECTS бодова)

Члан 52.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације вуче возова	2
Упознавање са пословима надзорника локомотива	1
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође на маневри	1
Упознавање са пословима помоћника машиновође	1
Упознавање са пословима машиновође на дизел-локомотиви	3
Упознавање послова моторовође на електролокомотиви	1
Упознавање са пословима прегледача кола	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања локомотива	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1

Практична обука за машиновођу у складу са чланом 25. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима вуче возова на оперативном	3
Упознавање са пословима оперативне службе	2
Упознавање са пословима реда вожње	2
Упознавање са пословима вучу возова на оперативном нивоу	4
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера вуче возова	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера вуче возова	1

Стручно оспособљавање инжењера грађевинске струке (180 ECTS бодова)

Члан 53.

Стручна обука за ово занимање траје 10 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације послова грађевинске службе	3
Упознавање са пословима чувара	1
Упознавање са пословима бригаде на ручном одржавању пруге	2
Упознавање са пословима механичког одржавања пруге	2
Упознавање послова возача пружних возила	1
Упознавање са пословима техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге	3
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са пословима службе за СС и ТК постројења	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге у складу са чланом 30. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима грађевинске службе на оперативном нивоу	4
Упознавање са пословима планирања грађевинских радова на тактичком нивоу	2
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за грађевинског инжењера одржавања пруге	2
Полагање стручног испита за грађевинског инжењера на одржавању пруге, објеката и опреме пруге	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера грађевинске струке (240 ECTS бодова)

Члан 54.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације послова грађевинске службе	3
Упознавање са пословима чувара	1
Упознавање са пословима бригаде на ручном одржавању пруге	2
Упознавање са пословима механичког одржавања пруге	2
Упознавање послова возача пружних возила	1
Упознавање са пословима техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге	3
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са пословима службе за СС и ТК постројења	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за техничара на одржавању пруге, објеката и опреме пруге у складу са чланом 30. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима грађевинске службе на оперативном нивоу	4
Упознавање са пословима планирања грађевинских радова на тактичком нивоу	6

Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за инжењера жељезничког саобраћаја	4
Полагање стручног испита за дипломираног инжењера на одржавању пруге, објеката и опреме пруге	1

Стручно оспособљавање инжењера електротехничке струке – одржавање сигнално-сигурносних уређаја
(180 ECTS бодова)

Члан 55.

Стручна обука за ово занимање траје 10 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са службом одржавања ТК уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима на оперативном нивоу одржавања сигнално-сигурносних уређаја	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	2
Полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера електротехничке струке – одржавање сигнално-сигурносних уређаја
(240 ECTS бодова)

Члан 56.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са службом одржавања ТК уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима на оперативном нивоу одржавања сигнално-сигурносних уређаја	6
Упознавање са пословима на тактичком нивоу одржавања сигнално-сигурносних уређаја	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање сигнално-сигурносних уређаја	1

Стручно оспособљавање инжењера електротехничке струке – одржавање телекомуникационих уређаја
(180 ECTS бодова)

Члан 57.

Стручна обука за ово занимање траје 10 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање телекомуникационих уређаја	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање телекомуникационих уређаја	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са службом одржавања СС уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима на оперативном нивоу одржавања телекомуникационих уређаја	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање телекомуникационих уређаја	2
Полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање телекомуникационих уређаја	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера електротехничке струке – одржавање телекомуникационих уређаја
(240 ECTS бодова)
Члан 58.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање телекомуникационих уређаја	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање телекомуникационих уређаја	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима КМ и ЕВП	1
Упознавање са службом одржавања СС уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима оперативном нивоу одржавања телекомуникационих уређаја	6
Упознавање са пословима на тактичком нивоу одржавања телекомуникационих уређаја	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда вожње	1
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање телекомуникационих уређаја	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање телекомуникационих уређаја	1

Стручно оспособљавање инжењера електротехничке, енергетике и одржавања стабилних постројења електричне вуче
(180 ECTS бодова)
Члан 59.

Стручна обука за ово занимање траје 10 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање стабилних постројења електричне вуче	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање стабилних постројења електричне вуче	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1

Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима ТК уређаја	1
Упознавање са службом одржавања СС уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима на оперативном нивоу одржавања стабилних постројења електричне вуче	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање стабилних постројења електричне вуче	2
Полагање стручног испита за електротехничког инжењера за одржавање стабилних постројења електричне вуче	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера електротехнике, енергетике и одржавања стабилних постројења електричне вуче (240 ECTS бодова)

Члан 60.

Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације службе за одржавање стабилних постројења електричне вуче	5
Упознавање са пословима техничара службе за одржавање стабилних постројења електричне вуче	5
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима возача пружног возила	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима ТК уређаја	1
Упознавање са службом одржавања СС уређаја	1
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима на оперативном нивоу одржавања стабилних постројења електричне вуче	6
Упознавање са пословима на тактичком нивоу одржавања стабилних постројења електричне вуче	3
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање стабилних постројења електричне вуче	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног електротехничког инжењера за одржавање стабилних постројења електричне вуче	1

Стручно оспособљавање инжењера машинства – смјер техничко-колска служба (180 ECTS бодова)

Члан 61.

Стручна обука за ово занимање траје 10 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације техничко-колске службе	1
Упознавање са пословима надзорника прегледача кола	1
Упознавање са пословима прегледача кола	4
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања путничких кола	3
Упознавање са пословима одржавања теретних кола	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1

Упознавање са пословима организовања службе за техничко-колске послове	2
Упознавање са ремонтом кола у ремонтним радионицама	1
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда елабората на задату тему за полагање стручног испита за машинског инжењера техничко-колске службе	2
Полагање стручног испита за машинског инжењера техничко-колске службе	1

Стручно оспособљавање дипломираног инжењера машинске струке – смјер техничко-колска служба (240 ECTS бодова)
Члан 62.

(1) Стручна обука за ова занимања траје 12 мјесеци и спроводи се по следећем програму:

Активности	Радних седмица
Упознавање са прописима о личној безбједности, заштити на раду, унутрашњој организацији рада на жељезници и других правилника и упутстава који су наведени у члану 10. овог правилника	1
Полагање испита у складу са чланом 10. овог правилника	1
Упознавање са пословима организације техничко-колске службе	1
Упознавање са пословима надзорника прегледача кола	1
Упознавање са пословима прегледача кола	4
Упознавање са пословима маневристе, вође маневре и скретничара	1
Упознавање са пословима машиновође	1
Упознавање са пословима отправника возова	1
Упознавање са пословима одржавања путничких кола	3
Упознавање са пословима одржавања теретних кола	3
Полагање теоретског испита у складу са чланом 35. овог правилника	1
Практична обука за машиновођу у складу са чланом 26. овог правилника	12
Полагање практичног испита у складу са чланом 39. овог правилника	1
Упознавање са пословима технолога станице	1
Упознавање са пословима организовања службе за техничко-колске послове	5
Упознавање са ремонтом кола у ремонтним радионицама	4
Упознавање са пословима оперативне службе	1
Упознавање са пословима реда возње	1
Израда пројекта на задату тему за полагање стручног испита за дипломираног/струковног машинског инжењера техничко-колске службе	4
Полагање стручног испита за дипломираног/струковног машинског инжењера техничко-колске службе	1

ГЛАВА XI

ПРОВЈЕРЕ ТЕОРЕТСКЕ И ПРАКТИЧНЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ КАНДИДАТА ЗА РАДНА МЈЕСТА ОРГАНИЗОВАЊЕ, НАДЗОР И КОНТРОЛА РАДА У ЖЕЉЕЗНИЦАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Ментор и инструктор Члан 63.

- (1) Послодавац именује ментора за теоретско и практично оспособљавање.
- (2) Задаци ментора су да:
  - 1) израђује план обуке кандидата,
  - 2) праги успјешност рада кандидата,
  - 3) води и координира рад инструктора,
  - 4) предлаже кандидата за полагање теоретског и практичног испита.
- (3) За ментора се именује лице које је дипломирани инжењер одговарајуће струке и које има најмање пет година рада на пословима организовања рада извршне службе.
- (4) Послодавац мора за рад под надзором за сваког кандидата да именује инструктора.
- (5) Задатак инструктора је да обучи кандидата за рад на радном мјесту на којем обучава.
- (6) Током обуке инструктор је одговоран за безбједност у саобраћају.
- (7) За инструктора се одређује лице које има искуство од најмање пет година на радном мјесту за које се кандидат оспособљава.
- (8) Инструктор је морао да ради најмање шест мјесеци на истом радном мјесту на којем се кандидат оспособљава.

Стручни испит – провјера теоретске и практичне оспособљености Члан 64.

- (1) Оспособљеност за вријеме обуке провјерава ментор, а на крају теоретског и практичног оспособљавања провјеру врши испитна комисија, коју именује послодавац.

- (2) Испитна комисија састоји се од предсједника и најмање два члана.
- (3) Чланови комисије бирају се тако да су заступљени сви предмети обухваћени програмом испита.
- (4) Предсједник комисије именује се из реда чланова комисије и мора бити из дјелатности из које је кандидат.
- (5) Чланови комисије су истовремено и испитивачи.
- (6) Комисијска провјера стручне оспособљености обавља се у складу са програмом испита, који за свако радно мјесто радника који организују рад извршне службе на жељезници израђује послодавац и на који сагласност даје надлежно министарство.
- (7) У програму испита налазе се начини и критеријуми за оцјењивање.
- (8) Послодавац може одредити исту или различите комисије за провјеру теоретске и практичне оспособљености.
- (9) Жалба на оцјену комисије је могућа, у складу са прописима којима се уређује област стручног и техничког образовања.
- (10) Кандидат полаже практични испит под надзором инструктора са којим је радио под надзором и на истом радном мјесту на коме је оспособљаван.
- (11) За безбједност жељезничког саобраћаја на практичном испиту одговоран је радник извршне службе – инструктор на радном мјесту гдје се испит полаже.

Увјерење о положеном стручном испиту

Члан 65.

- (1) Послодавац издаје потврду кандидату за положен теоретски и практични дио испита у складу са овим правилником.
- (2) Кандидат послџе положеног теоретског и практичног испита приступа стручном оспособљавању за дипломираног инжењера и инжењера.
- (3) На основу положеног теоретског и практичног дијела испита приступа се полагању стручног испита за дипломираног инжењера и инжењера, како је то предвиђено у поглављу X овог правилника.
- (4) По положеном стручном испиту за дипломираног инжењера и инжењера издаје се увјерење о положеном стручном испиту и кандидат је способан за самосталан рад на жељезници.

ГЛАВА XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да се примјењује Правилник (646) о стручној спреми радника који непосредно учествују у вршењу жељезничког саобраћаја (“Службени гласник ЗЈЖ”, број 2510/86).

Члан 67.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 13.04/340-724/18
16. јула 2018. године
Бањалука

Министар,
Неђо Трнинић, с.р.

На основу члана 117. став 7. Закона о жељезницама Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 19/17, 28/17 и 100/17) и члана 69. ст. 1. и 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16), министар саобраћаја и веза д о н о с и

П РА В И Л Н И К

О НАЧИНУ ПОСТУПАЊА ЖЕЉЕЗНИЧКИХ РАДНИКА У СЛУЧАЈУ ВАНРЕДНОГ ДОГАЂАЈА – 19

Члан 1.

Овим правилником прописују се начин обавјештавања, утврђивања узрока и истрага ванредних догађаја спроведених од управљача инфраструктуре и жељезничког оператера и услови за евидентирање, статистичко праћење и објављивање података о удесима и незгодама на жељезницама Републике Српске.

Члан 2.

- (1) Поједини изрази коришћени у овом правилнику имају сљедеће значење:
  - 1) исклизнуће воза означава исклизнуће једног или више жељезничких возила у возу,
  - 2) сметње у жељезничком саобраћају су догађаји или низ догађаја који нису сврстани као удес или незгода,
  - 3) налет воза подразумијева налет на: маневарски састав, групу или појединачна возила, пружно возило, друмско возило на пруги или колосијеку, без обзира на то да ли се креће или мирује и налет на крај колосијека или другу препреку на пруги,
  - 4) оперативни пропис означава приручник, упутство, обавјештење, телеграм и фонограм, који је издао управљач инфраструктуре (у даљем тексту: управљач), односно оператер,
  - 5) окрзнуће воза је било које оштећење воза са стране,
  - 6) путник је лице које посједује важећу возну карту или намјерава да је купи у возу од тренутка када се нађе на жељезничком подручју које је намијењено за путнике до тренутка док, послџе извршеног путовања, не напусти жељезничко подручје намијењено путницима,
  - 7) озбиљно повријеђено лице је оно лице које је због посљедица удеса или незгоде хоспитализовано више од 24 часа,
  - 8) судар воза настаје када воз удари у чело, бок или крај другог воза, било да се крећу оба, било само један од њих и без обзира на смјер кретања.